

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Факультет економіки та менеджменту
(повна назва факультету)

Кафедра економіки та фінансів
(повна назва кафедри)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня

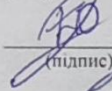
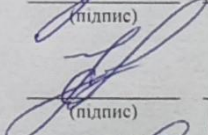
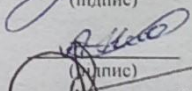
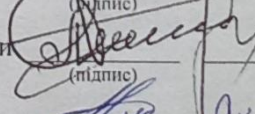
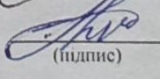
Магістр

(назва освітнього ступеня)

на тему: «Аналіз впливу ринкової кон'юнктури на фінансову стабільність підприємства (на прикладі ТЗОВ «Інтерфом-Захід»)»

Виконав(ла): студент(ка) 6 курсу, групи ПФМ-62
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

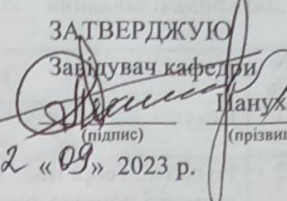
(шифр і назва спеціальності)

	(підпис)	Галагань Ю.В. (прізвище та ініціали)
Керівник	(підпис)	Маркович І.Б. (прізвище та ініціали)
Нормоконтроль	(підпис)	Гришко Н.Я. (прізвище та ініціали)
Завідувач кафедри	(підпис)	Панухник О.В. (прізвище та ініціали)
Рецензент	(підпис)	Оксентюк Б.А. (прізвище та ініціали)

Тернопіль
2023

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Факультет економіки та менеджменту
(повна назва факультету)
Кафедра економіки та фінансів
(повна назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

Іванушник О.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)
22 «09» 2023 р.

**ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ**

на здобуття освітнього ступеня Магістр
(назва освітнього ступеня)

за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(шифр і назва спеціальності)

студенту Галагань Юрію Володимировичу
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Аналіз впливу ринкової кон'юнктури на фінансову стабільність підприємства (на прикладі ТзОВ «Інтерфом-Захід»)

Керівник роботи: Маркович Ірина Богданівна, к.е.н, доцент
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Затвержені наказом ректора від «21» вересня 2023 року № 4/7-917

2. Термін подання студентом завершеної роботи 18.12.2023

3. Вихідні дані до роботи наукові публікації, фінансова звітність ТзОВ «Інтерфом-Захід»

4. Зміст роботи (перелік питань, які потрібно розробити)

Розділ 1. Теоретико-методичні підходи до розуміння сутності поняття фінансової стабільності та дослідження ринкової кон'юнктури

Розділ 2. Дослідження особливостей функціонування та фінансового забезпечення ТзОВ «Інтерфом-захід»

Розділ 3. Моделювання шляхів підтримання фінансової стабільності підприємства

Розділ 4 Охорона праці та безпеки в надзвичайних ситуаціях

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень, слайдів)

Рис. 1.1 Головні підходи щодо дослідження ринкової кон'юнктури діяльності підприємства;

Рис.1.2 Ознаки фінансової стабільності підприємства; Рис. 1.3 Фактори впливу ринкової

кон'юнктури на фінансову стабільність підприємства; Рис. 3.10. План удосконалення діяльності

ТзОВ «Інтерфом-Захід»; Рис. 3.11. Кроки для досягнення прибутку від нових сегментів ринку.

6. Консультанти розділів роботи	
Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта
Охорона праці	Радинський С.В., к.е.н., доцент
Безпека в надзвичайних ситуаціях	Стручок В.С., старший викладач кафедри ОХ

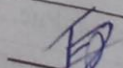
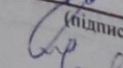
7. Дата видачі завдання 20 листопада 2023 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів роботи	Термін виконання етапів роботи
1	Вступ	20.11.2023-26.11.2023
2	Розділ 1. Теоретико-методичні підходи до розуміння сутності поняття фінансової стабільності та дослідження ринкової кон'юнктури	20.11.2023-26.11.2023
3	1.1 Теоретичні підходи до дослідження ринкової кон'юнктури діяльності підприємства	
4	1.2 Сутність поняття «фінансова стабільність підприємства» та методики її визначення	
5	1.3 Значення впливу ринкової кон'юнктури на фінансову стабільність підприємства	
6	Розділ 2. Дослідження особливостей функціонування та фінансового забезпечення ТзОВ «Інтерфом-захід»	27.11.2023-03.12.2023
7	2.1 Організаційно-економічна характеристика та основні конкуренти ТзОВ «Інтерфом-Захід»	
8	2.2 Аналіз активів підприємства та джерел їх утворення (пасивів)	
9	2.3 Розрахунки основних фінансових показників та ефективності використання основних засобів підприємства, які характеризують фінансову стабільність підприємства	
10	Розділ 3. Моделювання шляхів підтримання фінансової стабільності підприємства	04.12.2023-10.12.2023
11	3.1 Поетапний план удосконалення діяльності підприємства	
12	3.2 Прогнозування попиту і прибутку на основі аналізу ринку збуту ТзОВ «Інтерфом-Захід»	
13	3.3 Моделювання оптимального плану виготовлення товару для забезпечення фінансової стабільності підприємства	
14	Розділ 4 Охорона праці та безпеки в надзвичайних ситуаціях	
15	Висновки	11.12.2023-17.12.2023
16	Попередній захист КРМ	11.12.2023-17.12.2023
17	Робота ЕК. Захист КМР	18.12.2023-24.12.2023 25.12.2023-31.12.2023

Студент

Керівник роботи

(підпис)

(підпис)

Галагань Ю.В.
(прізвище та ініціали)

Маркович І.В.
(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Галагань Ю.В. Аналіз впливу ринкової кон'юнктури на фінансову стабільність підприємства (на прикладі ТзОВ «Інтерфом-Захід»). – Рукопис.

Дослідження на здобуття освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». – ТНТУ. – Тернопіль, 2023.

Об'єкт дослідження – ТзОВ «Інтерфом-Захід».

Мета роботи – дослідження фінансового стану ТзОВ «Інтерфом-Захід» та впливу ринкової кон'юнктури на стійкість і стабільність підприємства.

Методи дослідження: горизонтальний та вертикальний аналіз, графічний, аналіз та синтез.

У даній роботі розглянуто теоретичні підходи до дослідження ринкової кон'юнктури діяльності підприємства; досліджено сутність поняття «фінансова стабільність підприємства» та методики її визначення; обґрунтовано значення впливу ринкової кон'юнктури на фінансову стабільність підприємства; описано організаційно-економічну структуру та основні конкуренти ТзОВ «Інтерфом-Захід»; проведено аналіз активів підприємства та джерел їх утворення (пасивів); здійснено розрахунок основних фінансових показників та ефективності використання основних засобів підприємства, які характеризують фінансову стабільність; описано стан охорони праці та стійкість роботи суб'єкта господарювання під час надзвичайних ситуацій.

Ключові слова: фінансова стабільність, конкурентоспроможність, ринкова кон'юнктура.

ABSTRACT

Halahan Y.V. Analysis of the impact of market conditions on the financial stability of the company (LLC «Interfom-Zakhid» as a case study). - Manuscript.

Research for obtaining a Master's degree in the specialty 072 "Finance, banking and insurance". - TNTU. – Ternopil, 2023.

The object of the study is "Interfom-Zakhid" LLC.

The purpose of the work is to study the financial condition of Interfom-Zakhid LLC and the impact of market conditions on the company's sustainability and stability.

Research methods: horizontal and vertical analysis, graphic, analysis and synthesis.

This work examines theoretical approaches to the study of the market situation of the enterprise; the essence of the concept of "financial stability of the enterprise" and the methodology of its definition were investigated; the importance of the influence of the market situation on the financial stability of the enterprise is substantiated; the organizational and economic structure and main competitors of Interfom-Zakhid LLC are described; an analysis of the company's assets and sources of their formation (liabilities) was carried out; the calculation of the main financial indicators and the efficiency of the use of the company's fixed assets, which characterize financial stability, was carried out; the state of labor protection and the sustainability of the business entity's work during emergency situations are described.

Keywords: financial stability, competitiveness, market conditions.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	8
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО РОЗУМІННЯ СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ РИНКОВОЇ КОН'ЮНКТУРИ	11
1.1 Теоретичні підходи до дослідження ринкової кон'юнктури діяльності підприємства	11
1.2 Сутність поняття «фінансова стабільність підприємства» та методики її визначення	13
1.3 Значення впливу ринкової кон'юнктури на фінансову стабільність підприємства.....	17
Висновки до розділу 1	19
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТзОВ «ІНТЕРФОМ-ЗАХІД».....	21
2.1 Організаційно-економічна характеристика та основні конкуренти ТзОВ «Інтерфом-Захід».....	21
2.2 Аналіз активів підприємства та джерел їх утворення (пасивів).....	28
2.3 Розрахунки основних фінансових показників та ефективності використання основних засобів підприємства, які характеризують фінансову стабільність	43
Висновки до розділу 2	52
РОЗДІЛ 3. МОДЕЛЮВАННЯ ШЛЯХІВ ПІДТРИМАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	54
3.1 Поетапний план удосконалення діяльності підприємства	54
3.2 Прогнозування попиту і прибутку на основі аналізу ринку збуту ТзОВ «Інтерфом-Захід».....	60
3.3 Моделювання оптимального плану виготовлення товару для забезпечення фінансової стабільності підприємства.....	68
Висновки до розділу 3	72

РОЗДІЛ 4. ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА В НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ НА ТзОВ «ІНТЕРФОМ-ЗАХІД».....	74
4.1 Стан охорони праці на ТзОВ «Інтерфом-Захід».....	74
4.2 Стійкість роботи суб'єкта господарювання під час надзвичайних ситуацій	75
Висновки до розділу 4	78
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	79
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	83
ДОДАТКИ.....	89

ВСТУП

Дослідження впливу ринкової кон'юнктури на фінансову стабільність підприємства визнається важливим і актуальним з наступних причин: ринкова кон'юнктура є нестійкою під впливом різних факторів, тому підприємства повинні адаптувати свої стратегії та фінансові рішення до цих змін, щоб зберегти свою стабільність; ринкова кон'юнктура безпосередньо впливає на прибутковість підприємства та інвестиційну привабливість. Наприклад, збільшення попиту на товари дозволить бути стабільним і прибутковим, а зменшення попиту зробить все навпаки; зміна ринкових умов може створити фінансові ризики для підприємства. Аналіз впливу ринкової кон'юнктури дозволяє вчасно визначити ці ризики і розробити стратегії для їх зменшення або управління.

Мета дослідження – аналіз фінансового стану підприємства та ідентифікація впливу ринкової кон'юнктури на фінансову стабільність ТзОВ «Інтерфом-Захід».

Відповідно до поставленої мети було сформульовано та вирішено ряд завдань:

- розглянути теоретичні підходи до дослідження ринкової кон'юнктури діяльності підприємства;
- проаналізувати сутність поняття «фінансова стабільність підприємства» та методики її визначення;
- дослідити значення впливу ринкової кон'юнктури на фінансову стабільність підприємства;
- описати організаційно-економічну характеристику та основних конкурентів ТзОВ «Інтерфом-Захід»;
- провести аналіз активів підприємства та джерел їх утворення (пасивів);
- розрахувати основні фінансові показники та ефективності використання основних засобів підприємства, які характеризують фінансову стабільність підприємства;

- зробити поетапний план удосконалення діяльності підприємства ТзОВ «Інтерфом-Захід»;
- провести прогнозування попиту і прибутку на основі ринку збуту підприємства;
- зробити моделювання оптимального плану виготовлення товару для забезпечення фінансової стабільності підприємства;
- описати стан охорони праці і стійкість роботи ТОВ «Інтерфом-Захід» під час надзвичайних ситуацій.

Об'єкт дослідження –ТзОВ «Інтерфом-Захід».

Предмет дослідження – вивчення впливу ринкової кон'юнктури на фінансову стабільність ТзОВ «Інтерфом-Захід».

Методи дослідження: фінансовий та економічний аналіз стану ТзОВ «Інтерфом-Захід», формульне визначення придатності основних засобів, табличний та графічний методи, методи аналізу, теоретичний аналіз.

Інформаційна база: наукові праці науковців-економістів, офіційні статистичні дані, науково-методична література, матеріали періодичних видань та ресурси мережі Internet.

Наукова новизна дослідження полягає у розробці шляхів підтримання фінансової стабільності ТзОВ «Інтерфом-Захід».

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що подані рекомендації можуть бути використані в роботі ТзОВ «Інтерфом-Захід» та інших аналогічних підприємств.

Апробація результатів роботи відбулася під час XI Міжнародній науково-практичній конференції « Формування механізму зміцнення конкурентних економічних систем у глобальному, регіональному та локальному вимірах» (3 листопада 2023 р.), X Міжнародній науково-практичній конференції « Формування механізму зміцнення конкурентних економічних систем у глобальному, регіональному та локальному вимірах» (5 квітня 2023 р.)

Структура кваліфікаційної роботи: складається зі вступу, 4 розділів і висновків до них, містить 89 сторінок тексту, 26 рисунків, 18 таблиць, 12 додатків. Список використаних джерел містить 50 найменування.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО РОЗУМІННЯ СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ РИНКОВОЇ КОН'ЮНКТУРИ

1.1 Теоретичні підходи до дослідження ринкової кон'юнктури діяльності підприємства

Методика теоретичного дослідження ринкової кон'юнктури та вплив її на підприємство – це послідовність дій і сукупність конкретних прийомів дослідження, які дозволяють провести аналіз сформованого становища на ринку, а також вплив на діяльність підприємства. Кон'юнктура ринку залежить від дій факторів, основними з яких є грошові доходи споживачів, ціни на товари, співвідношення попиту і пропозиції, прибутковість, конкурентоспроможність підприємств (детальніше можна дізнатися у [40, 41]).

Основні підходи дослідження ринкової кон'юнктури діяльності підприємства зобразимо на рис. 1.1.

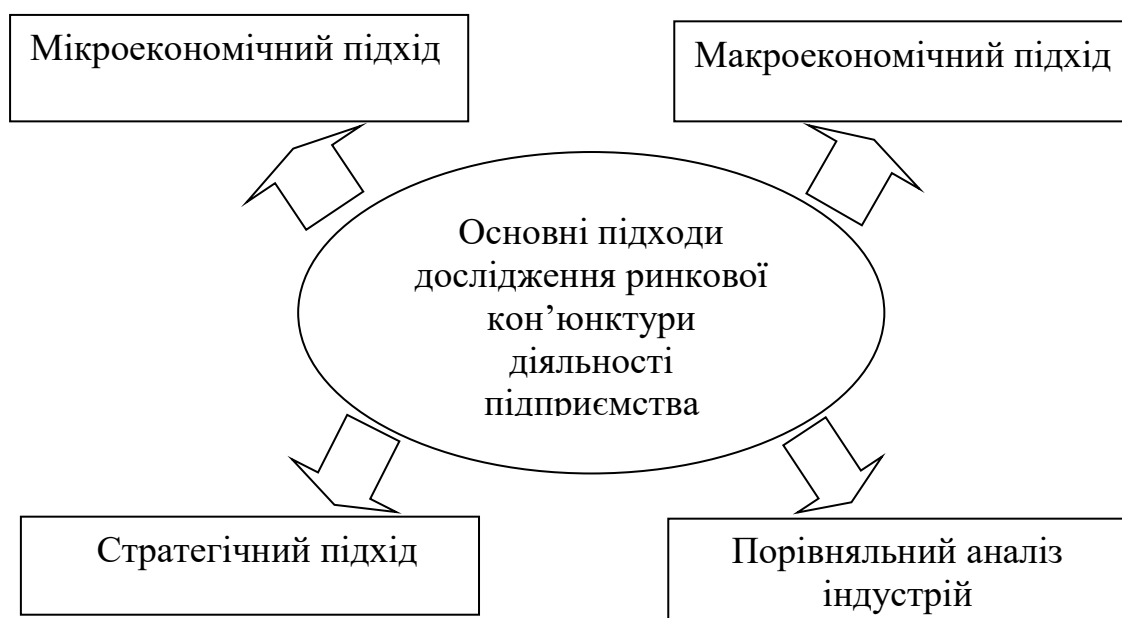

Рисунок 1.1 Основні підходи дослідження ринкової кон'юнктури діяльності підприємства

Джерело: сформовано самостійно

1. Мікроекономічний підхід – це один з головних підходів і він полягає в тому, що аналіз ринкової кон'юнктури проходить через мікроекономічні фактори, це можуть бути попит, пропозиція, бажання споживачів, конкуренція. Цей аналіз буде фундаментальним для нашої роботи.

2. Макроекономічний підхід – це підхід, який аналізує такі аспекти, як загальний економічний стан, інфляція. Це допомагає зрозуміти чи може, якимось ґрунтовним чином вплинути економічний стан країни на ринок і діяльність підприємства.

3. Стратегічний підхід – даний підхід розглядає важливість аналізу ринкової кон'юнктури для розробки стратегії підприємства.

4. Порівняльний аналіз індустрій – даний підхід дає можливість дослідити ринкову кон'юнктуру порівнюючи різні індустрії та галузі економіки країни.

Комбінування цих підходів і додаткових досліджень, специфічних для бізнесу і галузі, може допомогти створити більш повну картину ринкової кон'юнктури і приймати обґрунтовані стратегічні рішення.

Методика теоретичного дослідження ринкової кон'юнктури складається з таких послідовних етапів:

- 1) визначення об'єкта дослідження, його основних рис і особливостей;
- 2) формування інформаційного забезпечення дослідження і встановлення системи економіко-статистичних показників;
- 3) визначення й застосування методів дослідження ринкової кон'юнктури;
- 4) аналіз результатів дослідження (детальніше можна дізнатися у [20, 11]).

Для того, щоб оцінити стан кон'юнктури ринку, на якому працює суб'єкт підприємницької діяльності, потрібно проаналізувати дані питання:

- головні конкуренти, вплив їх на розклад сил на ринку, порівняння з аналізуючим підприємством;
- ситуація в країнах, які входять в зону впливу сформованого ринку;

– аналіз попиту на ринку і готовність підприємства закривати потреби клієнтів [29].

1.2 Сутність поняття «фінансова стабільність підприємства» та методики її визначення

В економічній літературі стабільність розглядається як здатність зберігати певні характеристики та властивості цілком або майже незмінними. Відносно активів (пасивів) підприємства стабільність визначає такий їх стан, що забезпечує постійну платоспроможність [31]. Вчені визначають, що стабільність пов'язана з такими поняттями як сталість, стійкість та постійність. Це проявляється в частоті прояву певного явища, рівновазі, безпомилковості, що в цілому забезпечує ефективність функціонування підприємства [4].

В узагальненому вигляді фінансова стабільність підприємства являє собою комплексну категорію, що характеризує стан, структуру та напрями використання фінансових ресурсів підприємства, здатність його виконувати свої зобов'язання, а також ступінь захищеності капіталу від фінансових ризиків та можливість забезпечувати розширення діяльності без збільшення залежності від зовнішніх джерел фінансування [9, 48]. У системі складових елементів фінансової стабільності підприємства фінансова стійкість займає одне із головних місць (більше інформації у [34, 46, 47]).

В останніх дослідженнях фінансова стабільність (стійкість) розглядається як:

– комплексне поняття, в якому відображається стабільний фінансовий стан підприємства, за якого ефективно формуються, розподіляються та використовуються фінансові ресурси, забезпечуються фінансова автономія, платоспроможність, дохідність та рентабельність, розвиток діяльності на поточний та майбутній періоди [36];

– здатність підприємства формувати фінансові ресурси таким чином, щоб забезпечити можливість постійної рівномірної основної діяльності, з урахуванням всіх ризиків та змін зовнішнього середовища [30];

– здатність підприємства здійснювати основну й інші види діяльності безперебійно, не зважаючи на ризики й зміни в середовищі бізнесу, які можуть відбуватися в процесі господарської діяльності підприємства [8].

Підсумовуючи думки вчених, слід вказати на виділення ними різних рис, які у своїй сукупності характеризують сутність поняття «фінансова стабільність». До складових фінансової стабільності відносяться фінансова рівновага, ресурсна стійкість, потенційна стійкість, фінансова стійкість [10].

Аналіз окремих публікацій надає достатніх підстав для формулювання позиції щодо доцільності застосування понять «фінансова стабільність» та «фінансова стійкість» з урахуванням того, що:

– стійкість відображає здатність суб'єкта господарювання у динамічних умовах ринкового середовища витримувати непередбачені втрати й забезпечує досягнення тактичних і стратегічних цілей;

– стабільність – це стан, за якого економічна (господарська) система суб'єкта господарювання та всі її складники протидіють впливу економічних коливань, зовнішніх та внутрішніх господарських ризиків, забезпечується коректне виконання функцій та зберігаються динамічні властивості;

– фінансова стійкість та стабільність суб'єкта господарювання визначаються з урахуванням фактору часу, де зазвичай врахування відповідних часових інтервалів для визначення фінансової стабільності є значно більшими, ніж для визначення фінансової стійкості;

– розуміння фінансової стабільності, зокрема з погляду врахування грошових потоків та фактору часу щодо функціонування суб'єкта господарювання, є ширшим, ніж розуміння фінансової стійкості [6].

Цікавими для даного дослідження є й думки дослідників щодо сутності поняття «фінансовий потенціал», зокрема вартими уваги є наступні твердження, згідно яких фінансовий потенціал ...:

– це сукупність фінансових можливостей розвитку підприємства, обумовлених наявністю достатнього обсягу фінансових ресурсів, кадрового й інформаційного забезпечення та ефективної системи управління фінансами, що спрямовані на досягнення стратегічної фінансової позиції підприємства у зовнішньому середовищі [25];

– це фінансові ресурси ... підприємства або іншого суб'єкта та можливості для їх ефективного формування, розподілу та використання з певною метою [18];

– це критерій, який визначає здатність підприємства до пристосування при змінах економічної кон'юнктури, ...» [3].

Критерії для визначення фінансової стабільності підприємства зобразимо на рис. 1.2.

Рисунок 1.2 Ознаки фінансової стабільності підприємства

Джерело: сформовано самостійно

В період кризових явищ підприємство може досягати фінансової стабільності, дотримуючись такої послідовності дій:

- 1) ліквідація поточної неплатоспроможності підприємства;
- 2) відновлення фінансової стійкості (фінансової рівноваги у короткостроковому періоді);
- 3) забезпечення фінансової рівноваги у довгостроковому періоді (детальніше можна дізнатися у [33, 37, 38]).

Нижче наведено декілька методик, які можна використовувати для визначення фінансової стабільності підприємства:

1. Аналіз фінансових показників.

Показник ліквідності: вимірює здатність підприємства виконати свої фінансові зобов'язання у короткостроковий період.

Показник рентабельності: використовується для вимірювання ефективності фінансової діяльності підприємства та його здатності генерувати прибуток від різних джерел.

Показник мобільності активів: вказує на здатність підприємства легко і швидко конвертувати свої активи в готівку або інші ліквідні активи.

2. Аналіз зміни динаміки показників.

Проведення вертикального і горизонтального аналізів для виявлення змін у рівнях активів, прибутку та зобов'язаннях: постійне збільшення прибутку та зменшення зобов'язань може свідчити про фінансову стабільність [43, 44].

3. Оцінка ризиків.

Аналіз кредитоспроможності: вказує на здатність підприємства повертати борги та відсотки за ними в певний термін.

Оцінка ринкового ризику: визначення вразливості підприємства до змін у зовнішньому середовищі (детальніше можна дізнатися у [39]).

4. Порівняльний аналіз.

Порівняння з іншими підприємствами у галузі: дозволяє визначити ступінь стабільності порівняно з конкурентами [7, 16].

1.3 Значення впливу ринкової кон'юнктури на фінансову стабільність підприємства

Фінансова стабільність підприємства залежить від багатьох внутрішніх і зовнішніх факторів. Певні фактори можуть бути управлінні підприємством, тоді як інші вимагають адаптації. Очевидно, що своєчасна і ефективна адаптація підприємства до змін у зовнішньому середовищі є важливою умовою для досягнення стійкого фінансового стану. Це досягається за допомогою стратегічного потенціалу та активізації внутрішніх ресурсів підприємства і є додатковим чинником забезпечення його фінансової стійкості, особливо в умовах обмежених ресурсів [5, 42].

Базові фактори впливу ринкової кон'юнктури на фінансову стабільність підприємства зобразимо на рис. 1.3.

Рисунок 1.3 Фактори впливу ринкової кон'юнктури на фінансову стабільність підприємства

Джерело: сформовано самостійно

Ринкова кон'юнктура має велике значення для фінансової стабільності підприємства. Вона впливає на такі аспекти:

- якщо ринкова кон'юнктура сприятлива, попит на продукцію підприємства зростає, що може призвести до збільшення прибутку та фінансової стабільності;

- залежно від кон'юнктури, рівень конкуренції може змінюватися. Збільшена конкуренція може підірвати ціни та прибуток підприємства;

- ринкова кон'юнктура може впливати на ціни на сировину, яка використовується підприємством, що може вплинути на витрати та прибуток;

- ринкова кон'юнктура впливає на можливість підприємства отримувати кредити та інвестиції, що може вплинути на його фінансову стабільність [45].

Ринкова кон'юнктура також може впливати на такі аспекти фінансової стабільності підприємства:

- якщо підприємство має міжнародні операції, зміни валютних курсів, пов'язані з ринковою кон'юнктурою, можуть вплинути на вартість операцій та прибутковість;

- в періоди спаду ринкової кон'юнктури може збільшитися ризик невиконання боргів клієнтами, що може погіршити фінансовий стан підприємства;

- ринкова кон'юнктура може вплинути на прийняття політичних та регуляторних рішень, таких як зміни податків або тарифів, що може мати фінансові наслідки для підприємства;

- у залежності від ринкової кон'юнктури підприємство може визначити свою стратегію, вкладати в дослідження та розробку нових продуктів або послуг, що може вплинути на його фінансову стабільність у майбутньому (детальніше можна дізнатися у [20]).

Отже, до ситуації, яка складається на ринку, підприємство майже завжди може тільки адаптуватися, а не вирішувати ці проблеми. Адаптація потрібна для того, щоб забезпечити високий рівень конкурентоспроможності і

підвищувати свої прибутки. І чим більш гнучке підприємство чим воно розвиненіше і удосконалене, тим з більшою ймовірністю вистоїть і зможе працювати далі без відчутних втрат.

Висновки до розділу 1

У розділі 1 проаналізовано теоретичні підходи до дослідження ринкової кон'юнктури діяльності підприємства; досліджено сутність поняття «фінансова стабільність підприємства» та методики її визначення; виявлено значення впливу ринкової кон'юнктури на фінансову стабільність підприємства.

Розглянуто різні підходи для дослідження ринкової кон'юнктури діяльності підприємства, але фундаментальними є: мікроекономічний і макроекономічний підходи. Вони вивчають дуже важливі аспекти впливу ринкової кон'юнктури на діяльність підприємства такі як: попит, пропозиція, конкуренти, загальний стан в країні, закони в державі.

В сукупності аналіз всіх цих критерій дає можливість провести ґрунтовну роботу і дізнатися відповіді на багато завдань.

Дізнатися чи стабільне підприємство можна тільки провівши його повний аналіз, дослідивши рентабельність, ліквідність, платоспроможність, стан основних засобів, запаси, тощо.

Показано, що вплив ринкової кон'юнктури на фінансову стабільність підприємства дуже важливий, тому що в залежності від того, яка ситуація на ринку, такий відповідно в підприємства фінансовий стан.

Визначено, що ринкова кон'юнктура може впливати на фінансову стабільність (стійкість) наступним чином:

- зміною ціни на постачання сировини і змінною ціни на саму сировину;
- високою або низькою конкуренцією;
- валютним ризиком;
- величиною доступу до фінансування;

- заборгованістю клієнтів;
- політичними і фінансовими змінами в державі;
- інноваційністю і розвитком в даній сфері.

РОЗДІЛ 2

ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТЗОВ «ІНТЕРФОМ-ЗАХІД»

2.1 Організаційно-економічна характеристика та основні конкуренти ТЗОВ «Інтерфом-Захід»

Товариство з обмеженою відповідальністю «Інтерфом-Захід» знаходиться у Тернопільській області, Чортківському районі, м. Хоросткові.

ТЗОВ «Інтерфом-Захід» є правонаступником усіх прав та обов'язків ТЗОВ «ФомЛайн-Захід», створеного згідно з рішенням Загальних зборів учасників Товариства від 11.06.2008 року, 22.10.2012 та 26.11.2012 років, первинно зареєстрованого Державним реєстратором Гусятинської районної державної адміністрації Тернопільської області 13.08.2008 року про що здійснено запис за номером 1 648 102 0000 000 642, код ЗКПО Товариства 35855828.

Товариство керується чинним законодавством України, статутом підприємства, діючими нормативними актами та рішеннями органів управління товариством, прийнятими у межах їх компетенції.

ТЗОВ «Інтерфом-Захід» є юридичною особою приватного права, підприємницьким товариством, яке має самостійний баланс та печатку.

Метою діяльності підприємства є задоволення потреб ринку у продукції, роботах та послугах, розширення їх асортименту, підвищення конкурентоспроможності, одержання прибутку та використання його в інтересах товариства.

Предметом діяльності є виробництво та реалізація хімічних речовин, у тому числі пінополіуретану (поролону). Основними видами продукції є поролон листовий, блочний, рулонний, контурні деталі, товари народного споживання – матраци, поролон, губки (кухонні, банні, автомобільні).

Виробництво на підприємстві безвідходне, тобто відходи подрібнюються в крошку, яка використовується для виробництва дитячих м'яких іграшок.

Основна ціль – одержання прибутку, формується з урахуванням ринкової кон'юнктури на основі наявних та потенційних можливостей товариства. Наведені показники, за допомогою яких цілі підлягають виміру:

- прибутковість (чистий прибуток);
- ринок (обсяг реалізованої продукції);
- рентабельність (рентабельність виробництва чи реалізованої продукції);
- продукція (обсяг виробництва та реалізації в розмірі окремих видів продукції);
- фінансові можливості (власний капітал, аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості);
- ефективність (зниження собівартості, витрат на одиницю продукції);
- продуктивність (виробіток одного працівника);
- виробнича потужність (вартість основних виробничих фондів, будівель, фондівіддача, фондомісткість, амортизація);
- трудові ресурси (продуктивність праці, підвищення кваліфікації персоналу);
- соціальна відповідальність (екологічна безпека, соціальні гарантії, пільги для працівників);
- імідж підприємства (культура обслуговування споживачів, взаємовідносини між працівниками).

На підприємстві діє система матеріально-технічного забезпечення ресурсами:

- зарубіжною сировиною : поліолами – петолом, лупранолом, воранолом, карадолом та іншими; тді – онгронатом, лупранатом, ТДІ 80/20 та іншими;
- вітчизняними та зарубіжними матеріалами : папером крафт, плівкою, скотчем, етикетками, добавками та барвниками, клеєм, запчастинами до

обладнання, особливо до машини спінення, різальних станків, транспортних засобів та інших. Енергетичними ресурсами: електроенергія, газ.

У ТзОВ "Інтерфом-Захід" застосовується автоматизований процес технології, який здійснюється машиною для вспінювання під наглядом працівників. Цей процес призначений для перетворення сировини, добавок та інших матеріалів на готовий продукт - блочний поролон. Отриманий поролон використовується для реалізації або подальшої обробки, такої як порізка на листовий поролон, деталі або виготовлення товарів для народного споживання. Застосування технології масового виробництва є ефективним, оскільки основними критеріями є якість продукції та її економічна вигідність.

Для оцінки ефективності виробничо-господарської діяльності підприємства використовують ключові техніко-економічні показники. Серед цих показників варто відзначити: обсяг виробленої продукції, обсяг реалізованої продукції, кількість працівників, продуктивність праці на одного працівника, фонд оплати праці, середню заробітну плату (яка розраховується як відношення фонду оплати праці до кількості працівників), основні виробничі фонди, фондівіддачу (відношення вартості основних виробничих фондів до обсягу випущеної продукції), матеріальні витрати, матеріалівіддачу (відношення матеріальних витрат до обсягу виробництва), рентабельність продажів (відношення чистого прибутку до обсягу реалізованої продукції, помножене на 100%), а також чистий прибуток (більше інформації у [13, 21, 23]).

Схема організаційної структури ТзОВ «Інтерфом-Захід» подана в додатку Б, де графічно зображено кількість робітників і їх відділи роботи.

Незважаючи на наявність інших хімічних підприємств в Україні, спеціалізація яких також охоплює виробництво аналогічних продуктів, вони не можуть рахуватися основними конкурентами ТзОВ "Інтерфом-Захід" , тому що зазначені українські підприємства є складовою одного юридичного суб'єкта або групи компаній. Аналіз українських підприємств, розташованих неподалік один

від одного на ринку, є важливим етапом для визначення їхньої конкурентоспроможності та можливостей для удосконалення. У контексті чотирьох українських підприємств, що спеціалізуються на аналогічних виробництвах та володіють подібними потужностями, важко знайти альтернативні суб'єкти. Ця унікальність може стати перевагою для українських підприємств в конкурентній боротьбі, забезпечуючи їм можливість закріпити стійку позицію на ринку завдяки обмеженій локальній конкуренції. Однак така ситуація також створює виклики і вимагає від українських підприємств відповідного підходу до управління та розвитку. Оскільки вони мають практично монопольне положення на цьому ринку, це може спричинити недостатню мотивацію для вдосконалення процесів, зниження витрат та підвищення якості продукції.

Для забезпечення стійкості та конкурентоспроможності українських підприємств на цьому ринку, вони повинні активно вдосконалювати свої технології, враховувати нові тенденції в галузі та забезпечувати високу якість продукції. Також важливо ділитися досвідом та співпрацювати з іншими виробниками хімічних продуктів за межами ринку, щоб розширити можливості експорту та підвищити конкурентоспроможність на міжнародному рівні.

Загалом, наявність обмеженої конкуренції в регіоні може бути перевагою, але також вимагає від підприємств відповідального та стратегічного підходу до своєї діяльності, щоб забезпечити стійкість і успішність на ринку хімічних продуктів (сформовано на основі [23]).

Розглянемо в загальному і проведемо аналіз цих підприємств.

Товариство з обмеженою відповідальністю «ІНТЕРФОМ» Україна, 08700, Київська область, місто Обухів, вулиця Київська, будинок 125. Дата заснування 16.01.1997. Основний вид діяльності – виготовлення товару з пінополіуретану, посередники у торгівлі металами, паливом, рудами і хімічними речовинами. Також займаються консультацією з питань комерції, вироблення текстильних виробів, виготовлення труб, профілів з пластмас, виробництво матраців, меблів.

Допоміжна діяльність у сфері оренди майна, транспорту і логістики. Статутний капітал становить 57 999 147 грн.

Власники: Компанія «ХАЙФОМ ФЕМІЛІ ЛІМІТЕД». Мальта, Кінцевий бенефіціарний власник та засновник, вклад 31 899 531 грн 55%, Якуб Ігор Михайлович.

Компанія «ОРИЄНТАЛ ОПАЛ ІНВЕСТМЕНТС ЛІМІТЕД». Кіпр, Засновник, вклад 14 211 552 грн 24,5%.

Хроменкова Наталія Миколаївна. Кінцевий бенефіціарний власник та засновник, вклад 11 888 063 грн 20,5%.

В табл. 2.1 наведено окремі статті балансу ТзОВ «Інтерфом» за 2020-2022 роки.

Таблиця 2.1

Окремі статті балансу ТзОВ «Інтерфом» за 2020-2022 рр., тис.грн

Стаття балансу	2020	2021	2022
Дохід	275058	391505	238851
Чистий прибуток	21226	9592	19001
Активи	232850	184711	209243
Зобов'язання	47722	15885	19191

Джерело: складено автором на основі [32]

Аналізуючи дану таблицю можна зробити висновок, що дохід не похитнувся від впливу всесвітнього карантину, але не втримав свої позиції від початку війни в Україні і досить суттєво зменшився. Чистий прибуток був дуже низьким в 2021 році, але збільшився в 2022 році більш, ніж в 2 рази. Активи також в 2021 році суттєво скоротилися, але потім зросли до 209243000 грн. Зобов'язання помітно скоротили свій обсяг і становлять в 2022 році 19191000 грн.

Товариство з обмеженою відповідальністю «ІНТЕРФОМ-М» Україна, 53400, Дніпропетровська область, місто Марганець, вулиця Українська, будинок 20. Дата заснування 27.04.2007. Основний вид діяльності виготовлення

товару з пінополіуретану, посередники у торгівлі металами, паливом, рудами і хімічними речовинами. Також займаються консультацією з питань комерції, вироблення текстильних виробів, виготовлення труб, профілів з пластмас, виробництво матраців, меблів. Допоміжна діяльність у сфері оренди майна, транспорту і логістики, ремонт устаткування і машин. Статутний капітал становить 19 907 530 грн.

Власники: Компанія «ХАЙФОМ ФЕМІЛІ ЛІМІТЕД». Мальта, Кінцевий бенефіціарний власник та засновник, вклад 10 949 141 грн 55%, Якуб Ігор Михайлович.

Компанія «ОРИЄНТАЛ ОПАЛ ІНВЕСТМЕНТС ЛІМІТЕД». Кіпр, Засновник, вклад 4 877 344 грн 24,5%.

Хроменкова Наталія Миколаївна. Кінцевий бенефіціарний власник та засновник, вклад 4 081 043 грн 20,5%.

В табл. 2.2 наведено окремі статті балансу ТзОВ «Інтерфом-М» за 2020-2022 роки.

Таблиця 2.2

Окремі статті балансу ТзОВ «Інтерфом-М» за 2020-2022 рр., тис.грн

Стаття балансу	2020	2021	2022
Дохід	151508	143501	123184
Чистий прибуток	71240	24800	18290
Активи	105902	122048	116381
Зобов'язання	91014	105454	97699

Джерело: складено автором на основі [22]

Аналізуючи таблицю помітно, що дохід з кожним роком поступово зменшується, те саме відбувається з чистим прибутком. Активи підросли з 105902000 до 116381000 грн. Зобов'язання коливаються в діапазоні 91014000-105454000 грн. Показники досить погані, тому що підприємство знаходиться біля лінії військового фронту і потерпає від ударів війни.

«Товариство з обмеженою відповідальністю «Інтерфом-Дніпро» Україна, 52500, Дніпропетровська обл., місто Синельникове, вулиця Південна Промзона, будинок 2. Основний вид діяльності виготовлення товару з пінополіуретану, посередники у торгівлі металами, паливом, рудами і хімічними речовинами. Також займаються консультацією з питань комерції, вироблення текстильних виробів, виготовлення труб, профілів з пластмас, виробництво матраців, меблів. Статутний капітал становить 57686111,46 тис.грн.

Власники: Товариство з обмеженою відповідальністю "ІНТЕРФОМ", 24593200, Україна, 08700, Київська обл., місто Обухів, вул. Київська, будинок 125, розмір внеску до статутного фонду - 35216,67 грн.

Кінцевий бенефіціарний власник (контролер) юридичної особи опосередковано через компанія "Хайформ Фемілі Лімітед" - Якуб Ігор Михайлович, 23.01.1959 , Україна, 03110, Київ, Солом'янський район, вулиця Солом'янська, буд.15-а, кв.169-170.

Компанія "ХАЙФОМ ФЕМІЛІ ЛІМІТЕД", Мальта, вул. Стрейт, буд. Вінценті Блок 19, офіс 19, кімната 4, розмір внеску до статутного фонду - 57650894,79 грн.

В табл. 2.3 наведено окремі статті балансу ТзОВ «Інтерфом-Дніпро» за 2020-2022 роки.

Таблиця 2.3

Окремі статті балансу ТзОВ «Інтерфом-Дніпро» за 2020-2022 рр., тис.грн

Стаття балансу	2020	2021	2022
Дохід	245297	241667	238487
Чистий прибуток	12901	12450	11987
Активи	134113	133875	132934
Зобов'язання	40781	39845	40123

Джерело: складено автором на основі [28]

На даній таблиці помітно, що обсяг всіх пунктів поступово скорочуються, це припустимо тільки для зобов'язань, а для інших це негативний показник. Це

пояснюється тим, що це підприємство знаходиться досить близько до військового фронту і потерпає від наслідків війни.

Для порівняння сформуємо табл. 2.4 окремих статей балансу підприємства ТзОВ «Інтерфом-Захід» місто Хоростків за 2020-2022 роки.

Таблиця 2.4

Окремі статті балансу ТзОВ «Інтерфом-Захід» за 2020-2022 рр., тис.грн

Стаття балансу	2020	2021	2022
Дохід	251768	631825	273659
Чистий прибуток	12422	16635	23076
Активи	51993	61228	116729
Зобов'язання	24224	41622	34867

Джерело: складено автором на основі [23]

Порівнюючи дане підприємство з іншими можна сказати, що обсяг доходу і чистого прибутку суттєво переважає інших. Активи дорівнюють 116729000 грн, що є 3 показником серед чотирьох підприємств, вище за ТзОВ «Інтерфом-М», але нижче ТзОВ «Інтерфом-Дніпро» і ТзОВ «Інтерфом». По зобов'язаннях ТзОВ «Інтерфом-М» лідер 97966000 грн, далі слідує ТзОВ «Інтерфом-Дніпро» 40123000 грн, ТзОВ «Інтерфом-Захід» 34867000 грн, потім ТзОВ «Інтерфом» 19191000. Можна зробити висновок, що на даний момент ТзОВ «Інтерфом-Захід» є найуспішнішим підприємством в східній Європі і продовжує прогресувати.

2.2 Аналіз активів підприємства та джерел їх утворення (пасивів)

Для аналізу активів підприємства та джерел їх утворення аналізують склад та структуру майна підприємства та джерел формування цього майна шляхом побудови горизонтального та вертикального аналізу балансу підприємства. Майновий стан підприємства оцінюється шляхом визначення вартості майна та джерел його формування на конкретну дату через аналіз балансових даних та порівняльний аналіз відхилень на початку і кінці звітного

періоду (сформовано на основі [29, 49, 50]). Нижче проведено аналіз зміни необоротних активів в табл. 2.5.

Таблиця 2.5

Оцінка динаміки необоротних активів ТЗОВ «Інтерфом-Захід» за 2018-2022 рр., тис.грн

АКТИВ	2018 Рік	2019 Рік	2020 Рік	Відхилення				2021 Рік	2022 Рік	Відхилення			
				Абсолютне, тис. грн, 18/19 19/20		Відносне, % 18/19 19/20				Абсолютне, тис. грн, 20/21 21/22		Відносне, % 20/21 21/22	
				5	6	7	8			9	10		
I. Необоротні активи													
Нематеріальні активи	19	4	3	-15	-1	-78,9	-25	3	43	0	40	0	1333
первісна вартість	160	81	82	-79	1	-49,4	1,23	83	342	1	259	1,21	312
накопичена амортизація	141	77	79	-64	2	-45,4	2,59	80	299	1	219	1,26	273,8
Основні засоби	6815	15151	13954	8336	-1197	121,2	-7,90	11808	19696	-2146	7888	-15,37	66,8
первісна вартість	25004	21483	22553	-3521	1070	-14,1	4,98	22653	46323	100	23670	0,44	104,5
Знос	18189	6332	8599	-11857	2267	-65,2	35,80	10845	26627	2246	15782	26,11	145,5
Усього за розділом I	6834	15155	13957	8321	-1198	121	-7,90	11811	20441	-2146	8630	-15,37	73,1

Джерело: розраховано самостійно

Аналізуючи необоротні активи досліджуваного підприємства, потрібно зазначити, що активи за 2022 рік становили 20441 тис. грн, що на 8630 тис. грн, більше порівняно з 2021 роком. Збільшення частки необоротних активів свідчить про покращення матеріально-технічної бази, що допоможе подальшому розширенню виробничої діяльності. Також можна зазначити, що в 2018-2020 роках частка нематеріальних активів стрімко зменшилася, а ось вже в 21/22 роках зростає. Накопичена амортизація в 2019 році була найнижча, а в 2022 році збільшилася більш, ніж на 200 %.

В табл. 2.6 проведено аналіз оборотних активів ТЗОВ «Інтерфом-Захід».

Оцінка оборотних активів ТЗОВ «Інтерфом-Захід» за 2018-2022 роки, тис.грн

АКТИВ	2018 Рік	2019 Рік	2020 Рік	Відхилення				2021 Рік	2022 Рік	Відхилення			
				Абсолютне, тис. грн,		Відносне, %				Абсолютне, тис. грн,		Відносне, %	
				18/19	19/20	18/19	19/20			20/21	21/22	20/21	21/22
1	2	3	4	5		6		7	8	9		10	
II. Оборотні активи													
Запаси	30390	16721	12188	-13669	-4533	-45	-27,10	13496	57674	1308	44178	10,73	327,3
Виробничі запаси	20178	12623	7445	-7555	-5178	-37,4	-41,02	9040	44366	1595	35326	21,42	390,7
Незавершене виробництво	7491	3158	4095	-4333	937	-57,8	29,67	3113	9321	-982	6208	-23,98	199,4
Готовий продукт	2712	933	648	-1779	-285	-65,6	-30,54	1343	3572	695	2229	107,25	165,9
Дебіторська заборгованість за продукт, товари.	29085	5655	12621	-23430	6966	-80,6	123,18	16092	11680	3471	-4412	27,50	-27,4
Дебіторська заборгованість за розрахунками.	11970	21247	9029	-9846	-12218	77,5	-57,50	8624	15682	-405	7058	-4,48	81,8
з бюджетом	1579	4315	1907	2736	-2408	173,3	-55,8	2887	4306	980	1419	51,38	49,2
Інша поточна дебіторська заборгованість	155	135	116	-20	-19	-12,9	-14	65	36	-51	-29	-43,96	-44,6
Грошові кошти та їх еквіваленти	29	3613	1656	3584	-1957	12359	-54,2	7160	4283	5504	-2877	332,4	-40,2
Розрахунки в банках	29	3613	1656	3584	-1957	12359	-54,2	7160	4283	5504	-2877	332,4	-40,2
Витрати майбутніх періодів	16	5	1	-11	-4	-68,75	-80	6	38	5	32	500	533,3
Інші оборотні активи	475	1026	518	551	-508	116	-49,5	1090	2589	572	1499	110,4	137,5
Усього за розділом II	73699	52717	38036	-2098	-14681	-28,5	-27,8	49417	96288	11381	46871	29,92	94,8
Баланс	80533	67872	51993	-1266	-15879	-15,7	-23,4	61228	116729	9235	55501	17,76	90,6

Джерело: самостійна розробка автора

Вартість запасів у 2021 році порівняно з 2019 зменшилась на 3225 тис. грн. Зменшення частки запасів може свідчити про ефективне розпорядження запасами, прискорення їх оборотності. Зменшення псування сировини і матеріалів, зменшення складських витрат що позитивно впливає на кінцеві результати діяльності підприємства. В 2022 році цей показник зріс до 57647 тис.грн

Також можна від слідкувати в цілому оборотні активи і зробити висновок, що корона вірус і локдаун нанесли більших проблем підприємству, ніж війна (2018 рік 73699 тис.грн, а 2022 рік 96288 тис.грн). Корона вірус, що з'явився наприкінці 2019 р. змусив багатьох людей і бізнеси «зупинити» звичний темп життя, а в деяких – взагалі кардинально змінив звичайний та спланований життєвий хід (сформовано на основі [26]). Це можна пояснити тим, що в Україні тільки 4 таких підприємства, поблизу конкурентів немає, 2 з них ближче до лінії фронту змушені були припинити свою діяльність, тому ТзОВ «Інтерфом-Захід» взяв навантаження на себе і вийшов на нові прибутки. Виробничі запаси за період 2018-2020 рр. зменшились це могло призвести до перебоїв у процесі виробництва, до недовантаження виробничої потужності, падіння обсягів випуску продукції, зростання собівартості, до збитків, що негативно позначається на фінансовому стані оскільки зростають ціни за терміновість постачання, зменшується виробництво продукції у зв'язку з його перервним характером, зростають ціни на сировинні ресурси, що призводить до зменшення величини прибутку. Але в подальшому підприємство зміг змінити ситуацію в кращу сторону. Вартість незавершеного виробництва у 2021 році становила 3113 тис. грн, що на 23,98 % менше за 2020 рік, хоча у 2020 році спостерігалось зростання на 29,67 % порівняно з 2019 роком.

Вартість готової продукції у 2020 році порівняно з 2019 роком зменшилась на 30,54 %, що можна охарактеризувати як позитивне явище у розвитку господарської діяльності підприємства. У 2022 році порівняно з 2021 роком даний показник збільшився аж на 165,9 %. Збільшення залишків готової

продукції на складах підприємства призводить до тривалого заморожування оборотного капіталу, браку готівки, потреби в кредитах і сплати процентів за ними, до зростання кредиторської заборгованості постачальникам, бюджету, працівникам підприємства з оплати праці. Збільшення залишків продукції на складах є однією з основних причин спаду виробництва. Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги за 2021-2022 роки зменшилася на 27,2%. Дебіторська заборгованість з бюджетом у 2022 році збільшилася на 49,2%, порівняно з 2021 роком. Збільшення дебіторської заборгованості може бути наслідком неплатоспроможності покупців. Інша поточна дебіторська заборгованість у 2020 році порівняно з 2019 роком зменшилась на 14,07 %, у 2021 році порівняно з 2020 роком знизилася на 43,96 %, а у 2022 році знизилася на 44,6% порівняно з 2021 роком.

Грошові кошти та їх еквіваленти та рахунки в банках у 2020 році зменшились на 1957 тис. грн, (54,16 %), у 2021 році збільшились на 5504 тис. грн, (332,36 %), а у 2022 році зменшились на 40,2% порівняно з 2021 роком. А порівнюючи 2018р з 2022,то різниця в 4254. Надмірна величина грошових коштів свідчить про те, що реально підприємство несе збитки, пов'язані з інфляцією і знеціненням грошей.

Витрати майбутніх періодів у 2020 році знизилася на 80 % (4 тис. грн), а у 2021 році зросли на 50 % (5 тис. грн), аналізуючи 5 річний період, то збільшення в 2 рази.

Інші оборотні активи у 2020 році зменшились на 49,51 % (508 тис. грн), а у 2021 році збільшились на 110,42 % (572 тис. грн), дивлячись на період з 2018-2022 рр, то збільшення в 5 разів.

Для того, щоб оцінити динаміку змін власного капіталу ТзОВ «Інтерфом-Захід» за останніх 5 років нижче наведена табл. 2.7.

Оцінка власного капіталу ТзОВ «Інтерфом-Захід» за 2018-2022 роки, тис.грн.

ПАСИВ	2018 Рік	2019 Рік	2020 Рік	Відхилення						Відхилення			
				Абсолютне, тис. грн,		Відносне, %		2021 Рік	2022 Рік	Абсолютне,		Відносне, %	
				18/19	19/20	18/19	19/20			20/21	21/22	20/21	21/22
1	2	3	4	5		6		7	8	9		10	
I. Власний капітал													
Зареєстрований пайовий капітал	19859	19859	19859	0	0	0	0	19859	19859	0	0	0	0
Нерозподілений прибуток	11096	14991	8910	3895	-6081	35,1	-40,56	253	62003	-8657	61750	-97,16	24407
Усього за розділом I	8763	34850	28769	26087	-6081	297,7	-17,4	19606	81862	-9163	62256	-31,85	317,5

Джерело: самостійна розробка автора

Вартість нерозподіленого прибутку за п'ять років збільшилася на 50907 тис. грн, що безумовно є позитивним показником для підприємства, оскільки свідчить про приріст обсягу реінвестування коштів в діяльність підприємства. В цілому вартість власного капіталу на підприємстві збільшилася на 73099 тис. грн. Збільшення коштів обумовлено прибутками звітного року.

Проведено аналіз довгострокових зобов'язань і забезпечень в табл. 2.8

Таблиця 2.8

Оцінка динаміки довгострокових зобов'язань і забезпечень ТзОВ «Інтерфом-Захід» за 2018-2022 роки, тис.грн.

ПАСИВ	2018 Рік	2019 Рік	2020 Рік	Відхилення						Відхилення			
				Абсолютне, тис. грн,		Відносне, %		2021 Рік	2022 Рік	Абсолютне, тис. грн,		Відносне, %	
				18/19	19/20	18/19	19/20			20/21	21/22	20/21	21/22
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення													
Довгострокові кредити банків	15075	21074	22083	5999	1009	39,8	4,78	38465	0	16382	-38465	74,18	-100
Усього за розділом II	15075	21074	22083	5999	1009	39,8	4,78	38465	0	16382	-38465	74,18	-100

Джерело: самостійна розробка автора

З 2018 по 2021 довгострокові зобов'язання зростали і досягли свого максимуму в 2021 році та становили 38465 тис.грн. В 2022 році довгострокові зобов'язання і забезпечення за аналізований період знизилися до 0, що безумовно є дуже хорошим показником.

Нижче оцінена динаміка поточних зобов'язань і забезпечень в табл. 2.9.

Таблиця 2.9

Оцінка динаміки поточних зобов'язань і забезпечень ТЗОВ «Інтерфом-Захід» за 2018-2022 роки, тис.грн.

ПАСИВ	2018 Рік	2019 Рік	2020 Рік	Відхилення				2021 Рік	2022 Рік	Відхилення			
				Абсолютне, тис. грн, 18/19 19/20		Відносне, % 18/19 19/20				Абсолютне, тис. грн, 20/21 21/22		Відносне, % 20/21 21/22	
				5	6	7	8			9	10		
III. Поточні зобов'язання і забезпечення													
за товари, роботи, послуги	47340	11480	826	-35860	-10654	-75,7	-92,8	2558	4295	1732	1737	209,68	67,9
за розрахунками з бюджетом	74	40	7	-34	-33	-45,9	-82,5	44	403	37	359	528,57	815,9
зі страхування	50	79	59	29	-20	58	-25,31	107	66	48	-41	81,35	-38,3
з оплати праці	82	98	12	16	-86	19,5	-87,75	112	185	100	73	833,33	65,2
Інші поточні зобов'язання	53452	251	237	-53201	-14	-99,5	-5,57	334	14177	97	13843	40,92	4144
Усього за розділом III	56695	11948	1141	-44747	-10807	-78,9	-90,5	3157	34867	2016	31410	176,68	908,6
Баланс	80533	67872	51993	-12661	-15879	-15,7	-23,4	61228	116729	9235	55501	17,76	90,6

Джерело: самостійна розробка автора

В загальному поточні зобов'язання і забезпечення на підприємстві за 2022 рік збільшилися на 31710 тис. грн, а за 2019 рік спостерігалось різке зменшення на 44747 тис. грн. За товари, роботи і послуги сума скорочувалася з 47340 до 4295 тис.грн. Інші поточні зобов'язання, також мали тенденцію до

зниження суми з 53442 до 14177 тис.грн. За цим розділом у підприємства ТзОВ «Інтерфом-Захід» тенденція успішна.

Для того, щоб краще побачити зміну структури майна підприємства та джерел його формування на рис. 2.4 відобразимо динаміку результатів показників.

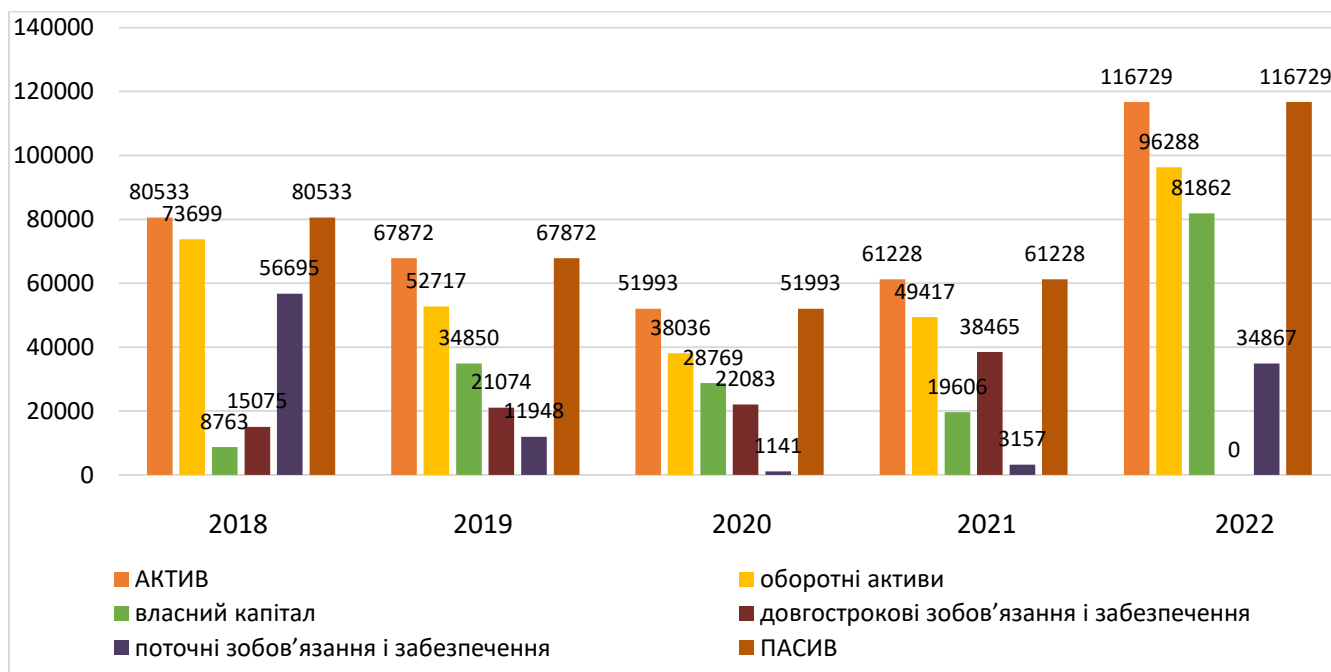

Рисунок 2.4 Динаміка результатів показників горизонтального аналізу підприємства ТзОВ «Інтерфом-Захід» за період 2018-2022 роки, тис. грн.

Джерело: складено автором

Щоб доповнити оцінку операційного циклу підприємства визначити структуру основних елементів активів та пасивів підприємства, вплив окремих чинників на фінансовий результат та побачити всю зміну активів у таблиці 2.10, проведемо вертикальний аналіз статей балансу.

В табл. 2.10 показана динаміка змін необоротних активів балансу.

Таблиця 2.10

Оцінка динаміки структурних змін необоротних активів балансу підприємства ТзОВ «Інтерфом-Захід» за період 2018-2022 роки, тис. грн

АКТИВ	2018 Рік	2019 Рік	2020 Рік	Питома вага, %			2021 Рік	2022 Рік	Питома вага, % 2021 Рік	Питома вага,% 2022 Рік
				2018 Рік	2019 Рік	2020 Рік				
1	2	3	4	5	6	7	9	10	11	12
Нематеріальні активи	19	4	3	0,024	0,005	0,005	3	43	0,005	0,04
первісна вартість	160	81	82	0,2	0,11	0,15	83	342	0,14	0,3
накопичена амортизація	141	77	79	0,18	0,11	0,15	80	299	0,13	0,25
Основні засоби	6815	15151	13954	8,5	22,32	26,83	11808	19696	19,3	16,9
первісна вартість	25004	21483	22553	31	31,65	43,37	22653	46323	37	39,7
знос	18189	6332	8599	22,6	9,32	16,53	10845	26627	17,7	22,8
Усього за розділом I	6834	15155	13957	8,5	22,32	26,84	11811	20441	19,3	17,5

Джерело: самостійна розробка автора

Аналіз необоротних активів підприємства за період 2018-2022 роки, дозволив зробити наступні висновки: сукупні необоротні активи підприємства складаються з нематеріальних активів, які включають в себе первісну вартість та накопичену амортизацію та основних засобів, які включають в себе первісну вартість та знос.

Питома вага необоротних активів – за 2018 рік становили 8,5% у структурі всіх активів підприємства; – 2019 і 2020 році частка необоротних активів зросла до 22,32 і 26,84 % відповідно; – 2021 і 2022 роках поступово скорочувалася до 19,3 і 17,5%.

Для того, щоб краще і до кінця проаналізувати активи ТзОВ «Інтерфом-Захід» в табл. 2.11 поданий аналіз динаміки оборотних активів за останніх 5 років.

Динаміка оборотних активів підприємства за період 2018-2022 роки, тис. грн

АКТИВ	2018 Рік	2019 Рік	2020 Рік	Питома вага, %			2021 Рік	2022 Рік	Питома вага, % 2021 Рік	Питома вага,% 2022 Рік
				2018 Рік	2019 Рік	2020 Рік				
1	2	3	4	5	6	7	9	10	11	12
Запаси	30390	16721	12188	37,7	24,63	23,44	13496	57674	22	49,4
Виробни чі запаси	20178	12623	7445	25	18,59	14,31	9040	44366	14,8	38
Незаверш ене виробниц тво	7491	3158	4095	9,3	4,65	7,87	3113	9321	5,1	8
Готовий продукт	2712	933	648	3,37	1,37	1,24	1343	3572	2,2	3
Дебіторс ька заборгова ність за продукт.	29085	5655	12621	36,1	8,33	24,27	16092	11680	26,3	10
Дебіторс ька заборгова ність за розрахун ками: виданими авансами	11970	21247	9029	14,9	31,3	17,36	8624	15682	14,1	13,4
бюджетом	1579	4315	1907	2	6,35	3,66	2887	4306	4,7	3,7
Інша поточна дебіторсь ька заборгова ність	155	135	116	0,19	0,19	0,22	65	36	0,1	0,03
Грошові кошти та їх еквівален ти	29	3613	1656	0,04	5,32	3,18	7160	4283	11,7	3,7
Розрахун ки в банках	29	3613	1656	0,04	5,32	3,18	7160	4283	11,7	3,7
Витрати майбутніх періодів	16	5	1	0,02	0,007	0,001	6	38	0,009	0,03
Інші оборотні активи	475	1026	518	0,6	1,51	0,99	1090	2589	1,8	2,2
Усього за розділом II	73699	52717	38036	91,5	77,67	73,15	49417	96288	80,7	82,5
Баланс	80533	67872	51993	100	100	100	61222	116729	100	100

Джерело: самостійна розробка автора

Характеризуючи динаміку оборотних активів можна спостерігати, що в їх складі найбільшу питому вагу займають запаси та дебіторська заборгованість (в основному вона складається з боргів дебіторів за продукцію, товари роботи, послуги). Збільшення дебіторської заборгованості і зростання її питомої ваги в активах може бути пов'язане з труднощами в реалізації продукції, неплатоспроможністю покупців. В цілому структуру оборотних активів слід вважати позитивною, так як питома вага запасів в оборотних активах з кожним роком зменшується, в 2018 році 91,5 %, а в 2022 році 82,5 %, в 2021 році 22,04 %. Негативно можна охарактеризувати збільшення величини готової продукції з 2019-2022 рр, так як це свідчить про труднощі в її реалізації. Збільшення виробничих запасів є негативним моментом у діяльності підприємства. В загальному питома вага оборотних активів у 2018 році становила 91,5%, 2019 році 77,67 %, у 2020 році 73,15 %, у 2021 році 80,70 %, а у 2022 році 82.5%.

За даними аналізу балансу активу співвідношення необоротних і оборотних активів в загальній величині активів має такий вигляд:

у 2018 році питома вага необоротних активів становила 8,5 %, оборотних 91,5 %;

у 2019 році питома вага необоротних активів становила 22,32 %, оборотних 77,67 %;

у 2020 році питома вага необоротних активів становила 26,84 %, оборотних 73,15 %;

у 2021 році питома вага необоротних активів становила 19,29 %, оборотних 80,17 %;

у 2022 році питома вага необоротних активів становила 17,5 %, оборотних 82,5 %.

Зменшення частки необоротних активів за останні 2 роки означає, що спостерігається тенденція прискорення оборотності всього майна підприємства.

Вертикальний розрахунок власного капіталу зобразимо в табл. 2.12.

Таблиця 2.12

Вертикальний розрахунок власного капіталу підприємства за 2018-2022 рр.

ПАСИВ	2018 Рік	2019 Рік	2020 Рік	Питома вага, %			2021 Рік	2022 Рік	Питома вага, % 2021 Рік	Питома вага,%20 22 Рік
				2018 Рік	2019 Рік	2020 Рік				
1	2	3	4	5	6	7	10	11	12	13
Зареєстрований пайовий капітал	19859	19859	19859	24,7	29,25	38,2	19859	19859	32,4	17
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	11096	14991	8910	13,8	22,08	17,1	253	62003	0,4	53,1
Усього за розділом I	8763	34850	28769	10,9	51,34	55,3	19606	81862	32	70,1

Джерело: самостійна розробка автора

Аналіз джерел формування пасивів дозволив зробити наступні висновки: питома вага власного капіталу у 2021 році становила 32 %, у 2022 році даний показник зріс до 70,1 %. Таке збільшення питомої ваги власного капіталу вже є позитивним кроком підприємства щодо покращення фінансової стійкості. У 2018 році даний показник опустився аж до 10,9 %, що є поганим явищем і є показником різкого зменшення фінансової стійкості.

В табл.2.13 здійснимо розрахунок довгострокових зобов'язань і забезпечень.

Таблиця 2.13

Вертикальний розрахунок довгострокових зобов'язань і забезпечень ТЗОВ «Інтерфом-Захід» за 2018-2022 роки

ПАСИВ	2018 Рік	2019 Рік	2020 Рік	Питома вага, %			2021 Рік	2022 Рік	Питома вага, % 2021 Рік	Питома вага,%20 22 Рік
				2018 Рік	2019 Рік	2020 Рік				
1	2	3	4	5	6	7	10	11	12	13
Довгострокові кредити банків	15075	21074	22083	18,7	31,04	42,5	38465	0	62,8	0
Усього за розділом II	15075	21074	22083	18,7	31,04	42,5	38465	0	62,8	0

Джерело: самостійна розробка автора

Як видно з таблиці що до 2021 року довгострокові зобов'язання і забезпечення росли, а на 2022 рік їх сума дорівнювала 0, що є дуже хорошою тенденцією.

Здійснено вертикальний розрахунок поточних зобов'язань і забезпечень в табл. 2.14.

Таблиця 2.14

Вертикальний розрахунок поточних зобов'язань і забезпечень ТзОВ «Інтерфром-Захід» за 2018-2022 роки

ПАСИВ	2018 Рік	2019 Рік	2020 Рік	Питома вага, %			2021 Рік	2022 Рік	Питома вага, % 2021 Рік	Питома вага,%20 22 Рік
				2018 Рік	2019 Рік	2020 Рік				
1	2	3	4	5	6	7	10	11	12	13
Заборгованість за товари, роботи, послуги	47340	11480	826	58,8	16,91	1,58	2558	4295	4,1	3,7
за розрахунками з бюджетом	74	40	7	0,09	0,05	0,01	44	403	0,07	0,3
за розрахунками зі страхування	50	79	59	0,06	0,11	0,11	107	66	0,17	0,06
за розрахунками з оплати праці	82	98	12	0,01	0,14	0,02	112	185	0,18	0,15
Інші поточні зобов'язання	53452	251	237	66,4	0,36	0,45	334	14177	0,5	12,1
Усього за розділом III	56695	11948	1141	70,4	17,60	2,19	3157	34867	5,1	29,9
Баланс	80533	67872	51993	100	100	100	61228	116729	100	100

Джерело: складено автором

Величина питомої ваги поточних зобов'язань і забезпечень протягом аналізованого періоду скоротилася і з 17,6 % у 2019 році зменшилась до 5,1 % у

2021 році, що можна охарактеризувати як позитивне явище у діяльності підприємства, але в 2022 році показник досяг позначки 29,9.

Динаміку результатів розрахунків відобразимо на рис. 2.5.

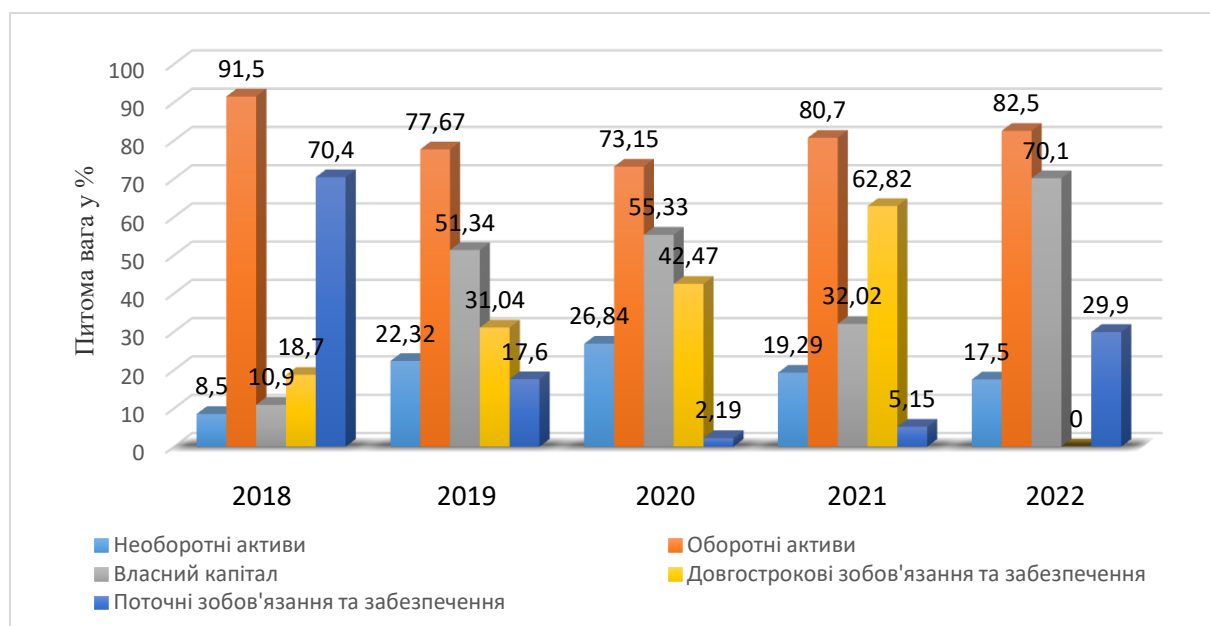

Рисунок 2.5. Динаміка результатів вертикального аналізу статей балансу підприємства ТзОВ «Інтерфом-Захід» за 2018-2022 роки

Джерело: складено автором

Коефіцієнт мобільності активів розраховується за формулою співвідношення оборотних активів і необоротних активів. Мобільними активами називаю ті, які можуть переходити з однієї форми в іншу.

Формула для розв'язування: $K_{ма} = \text{Оборотні активи} / \text{Необоротні активи}$;

Розрахуємо значення коефіцієнта мобільності активів:

1. Коефіцієнт мобільності активів у 2018 році становив:

$$K_{ма} = \frac{73699}{6834} = 10,8;$$

2. Коефіцієнт мобільності активів у 2019 році становив:

$$K_{ма} = \frac{52717}{15155} = 3,47;$$

3. Коефіцієнт мобільності активів у 2020 році становив:

$$K_{ма} = \frac{38036}{13957} = 3,72;$$

4. Коефіцієнт мобільності активів у 2021 році становив:

$$K_{ма} = \frac{49417}{11811} = 4,18;$$

5. Коефіцієнт мобільності активів у 2022 році становив:

$$K_{ма} = \frac{96288}{20441} = 4,7.$$

Графічно зміни показника мобільності активів відобразимо на рис. 2.6.

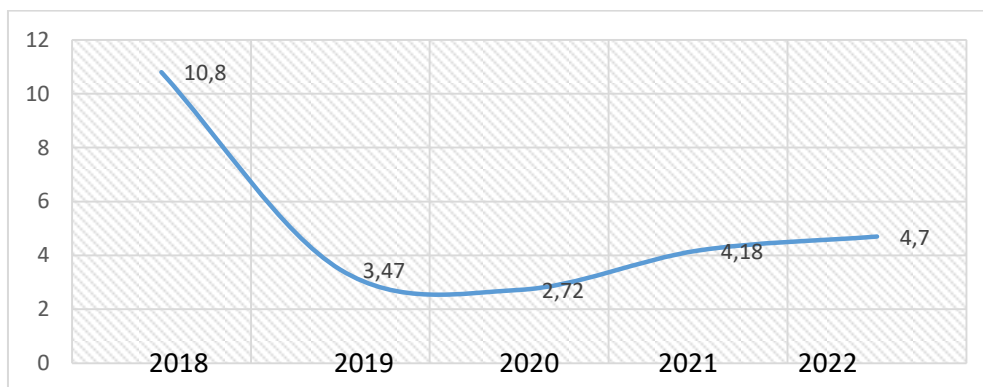

Рисунок 2.6. Зміна значення коефіцієнта мобільності активів підприємства ТОВ «Інтерфом-Захід» за 2018-2022 роки

Джерело: складено автором

За даними розрахунків можна спостерігати підвищення коефіцієнта за 2019-2022 рр, що можна охарактеризувати як позитивне явище оскільки фінансова маневреність на підприємстві є достатньо високою, але і потрібно зауважити, що у 2018 році показник був на рівні 10,8.

2.3 Розрахунки основних фінансових показників та ефективності використання основних засобів підприємства, які характеризують фінансову стабільність

Оцінка фінансового стану підприємства є важливою складовою функцій управлінського персоналу щодо реалізації обраної стратегії бізнесу, забезпечення фінансової стійкості підприємства, а також займає вагомe місце в роботі зовнішніх аналітиків підприємства щодо оцінки інвестиційної привабливості та платоспроможності контрагентів, а також оцінки ділових партнерів в умовах ризику та невизначеності. На підставі оцінки фінансового стану управлінський персонал приймає рішення про напрями фінансування підприємства за рахунок власних джерел, інвестор за формуванням портфеля цінних паперів, а кредитори визначають пріоритети щодо позик, які видають [24].

Один із ключових аспектів фінансового стану підприємства – це його можливість забезпечити оплату своїх зобов'язань (пасивів) в будь-який момент завдяки наявності достатньої кількості активів на балансі. Ця характеристика відома як ліквідність, і вона визначає, наскільки підприємство може швидко і ефективно використовувати свій активний капітал для вирішення фінансових обов'язків.

Однак аналіз ліквідності є неповним без оцінки платоспроможності. Платоспроможність визначає, чи здатне підприємство вчасно і в повному обсязі розрахуватися зі своїми платіжними зобов'язаннями, такими як кредити та інші фінансові операції з обміном грошей, що мають визначені строки погашення (детальніше можна дізнатися у [1, 2, 16]).

Для визначення абсолютних показників здійснюють аналіз ліквідності балансу, однак перед аналізом ліквідності балансу доцільно згрупувати активи за ступенем ліквідності та пасиви за строком погашення (рис. 2.7).

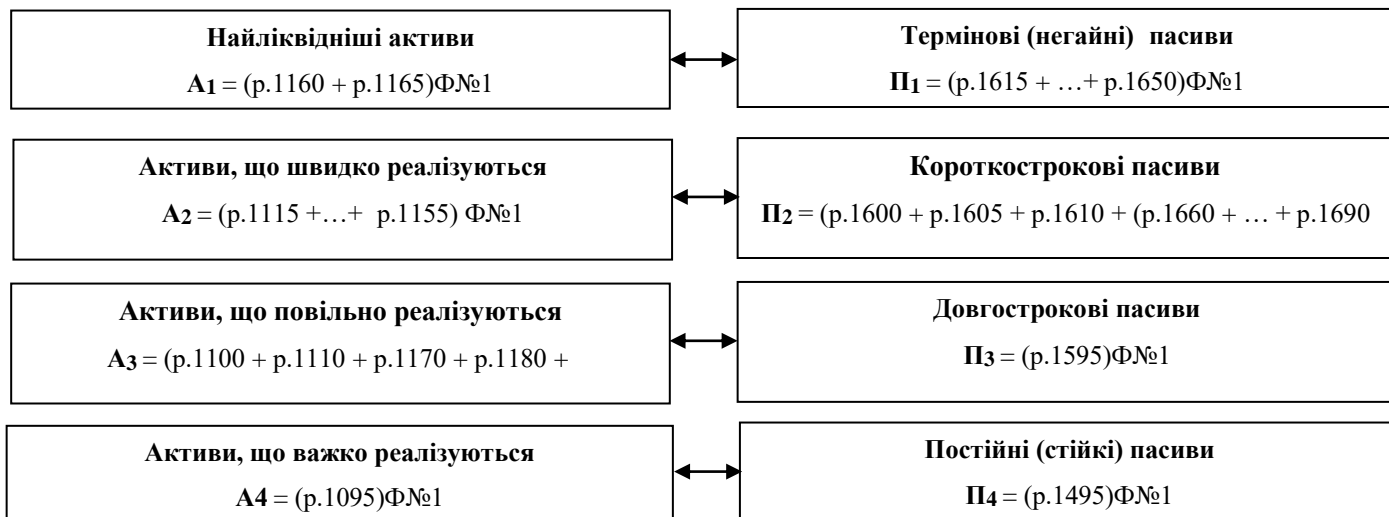

Рисунок 2.7 Групування активів балансу за їх ліквідністю та пасивів за термінами погашення

Джерело: складено автором на основі [19]

Баланс підприємства слід вважати абсолютно ліквідним, якщо:

$$A_1 \geq П_1, A_2 \geq П_2, A_3 \geq П_3, A_4 \leq П_4.$$

Найліквідніші активи (A_1) – це грошові кошти та їх еквіваленти, які готові до реалізації;

активи, що швидко реалізуються (A_2) – це активи для перетворення яких на гроші потрібний певний час;

активи, що повільно реалізуються (A_3) – це запаси і витрати, інші поточні активи;

активи, що важко реалізуються (A_4) – це необоротні активи;

термінові (негайні) пасиви ($П_1$) – це поточна заборгованість, або не погашена в строк;

короткострокові пасиви ($П_2$) – це поточні зобов'язання;

довгострокові пасиви ($П_3$) – це довгострокові кредити, забезпечення й позикові кошти;

постійні (стійкі) пасиви ($П_4$) – це власний капітал, доходи майбутніх періодів (більше інформації у [14]).

Ліквідність за 2018 рік:

$A1(29) \leq P1(50363)$, $A2(43074) \geq P2(6322)$, $A3(30881) \geq P3(15075)$, $A4(6834) \leq P4(8763)$.

Ліквідність за 2019 рік:

$A1(8311) \leq P1(49332)$, $A2(36781) \geq P2(1214)$, $A3(27903) \geq P3(0)$, $A4(7663) \leq P4(29729)$.

Ліквідність за 2020 рік:

$A1(15553) \leq P1(58662)$, $A2(49156) \geq P2(1319)$, $A3(28271) \geq P3(0)$, $A4(8560) \leq P4(42151)$.

Ліквідність за 2021 рік:

$A1(8075) \leq P1(49011)$, $A2(33397) \geq P2(1699)$, $A3(58430) \geq P3(0)$, $A4(8023) \leq P4(58650)$.

Ліквідність за 2022 рік:

$A1(4283) \leq P1(19290)$, $A2(16022) \geq P2(15849)$, $A3(60301) \geq P3(0)$, $A4(20441) \leq P4(81862)$.

На основі цих розрахунків можна зробити один чіткий висновок, що найліквідніші активи завжди менші за термінові пасиви, що є негативним фактором. Але далі по розрахункам все позитивно, а саме: активи, що швидко реалізуються більші, ніж короткострокові пасиви, активи, що повільно реалізуються більші, ніж довгострокові пасиви, а активи, що важко реалізуються менші за постійні пасиви.

Рентабельність представляє собою відносний показник, який відображає рівень прибутковості чи окупності відповідних етапів виробництва або загальних витрат підприємства. Оцінка рентабельності дозволяє аналізувати ключові показники цього показника та робити загальні висновки (сформовано на основі [24]). Однією з ключових характеристик фінансового стану будь-якого підприємства є його фінансова стійкість. Ця стійкість визначається рівнем залежності від кредиторів та інвесторів і відображається у співвідношенні власних та залучених коштів. Іншими словами, під фінансовою

стійкістю підприємства мається на увазі здатність забезпечити резерви і витрати за рахунок різних джерел фінансування (сформовано на основі [2, 29]).

Основні показники рентабельності підприємства наведено в табл. 2.15.

Таблиця 2.15

Основні показники рентабельності підприємства

№ з/п	Назва показника	Алгоритм розрахунку	Джерела інформації	Характеристика
1	Рентабельність активів	Чистий прибуток / Вартість активів	р. 2350 Ф.№2 / р.1900 Ф.№1	Коефіцієнт показує скільки прибутку припадає на 1 грн. активів, характеризує ефективність управління підприємством, чим вищий показник тим краще.
2	Рентабельність власного капіталу	Чистий прибуток / Власний капітал	р. 2350 Ф.№2 / р.1495 Ф.№1	Коефіцієнт показує величину одержаного прибутку в розрахунку на одну гривню капіталу власників. Збільшення – позитивне значення.
3	Рентабельність продажу	Валовий прибуток / Виручка від реалізації продукції	р. 2090 Ф.№2 / р. 2000 Ф.№2	Характеризує розмір прибутку, що надходить на підприємство з кожної гривні від продажу продукції (робіт, послуг). Збільшення – позитивне значення.
4	Рентабельність продукції (робіт, послуг)	Валовий прибуток / Собівартість реалізованої продукції	р. 2090 Ф.№2 / р. 2050 Ф.№2	Показує скільки прибутку отримало підприємство в розрахунку на одну гривню понесених витрат на виробництво. Збільшення показника – позитивне значення.
5	Період окупності капіталу	Валюта балансу / Чистий прибуток	р.1900 Ф.№1/ р. 2350 Ф.№2	Коефіцієнт вказує за який період кошти, що інвестовані в активи будуть компенсовані чистим прибутком
6	Період окупності власного капіталу	Власний капітал / Чистий прибуток	р.1495 Ф.№1/ р. 2350 Ф.№2	Коефіцієнт вказує за який період власний капітал буде компенсований чистим прибутком

Джерело: складено на основі [7]

Розрахунок рентабельності за 2018 рік:

- 1) Рентабельність активів: $28039/80533=0,35$.
- 2) Рентабельність власного капіталу: $28039/8763=3,2$.
- 3) Рентабельність продажу: $30175/316307=0,095$.
- 4) Рентабельність продукції (робіт, послуг): $30175/285592=0,1$.
- 5) Період окупності капіталу: $80533/28039=2,9$.
- 6) Період окупності власного капіталу: $8763/28039=0,31$.

Розрахунок рентабельності за 2019 рік:

- 1) Рентабельність активів: $20966/80275=0,26$.
- 2) Рентабельність власного капіталу: $20966/29729=0,7$.
- 3) Рентабельність продажу: $27498/213974=0,13$.
- 4) Рентабельність продукції (робіт, послуг): $27498/186485=0,15$.
- 5) Період окупності капіталу: $80275/20966=3,83$.
- 6) Період окупності власного капіталу: $29729/20966=1,42$.

Розрахунок рентабельності за 2020 рік:

- 1) Рентабельність активів: $12422/101540=0,12$.
- 2) Рентабельність власного капіталу: $12422/42151=0,3$.
- 3) Рентабельність продажу: $24390/251768=0,097$.
- 4) Рентабельність продукції (робіт, послуг): $24390/227378=0,1$.
- 5) Період окупності капіталу: $101540/12422=8,2$.
- 6) Період окупності власного капіталу: $42151/12422=3,4$.

Розрахунок рентабельності за 2021 рік:

- 1) Рентабельність активів: $16499/107925=0,15$.
- 2) Рентабельність власного капіталу: $16499/58650=0,3$.
- 3) Рентабельність продажу: $27316/631825=0,04$.
- 4) Рентабельність продукції (робіт, послуг): $27316/604509=0,045$.
- 5) Період окупності капіталу: $107925/16499=6,54$.
- 6) Період окупності власного капіталу: $58650/16499=3,6$.

Розрахунок рентабельності за 2022 рік:

- 1) Рентабельність активів: $23076/116729=0,20$.
- 2) Рентабельність власного капіталу: $23076/81862=0,3$.
- 3) Рентабельність продажу: $38789/273659=0,14$.
- 4) Рентабельність продукції (робіт, послуг): $29789/234870=0,13$.
- 5) Період окупності капіталу: $116729/23076=5,1$.
- 6) Період окупності власного капіталу: $81862/23076=3,6$.

Якщо аналізувати дані розрахунки, можна зробити висновок, що рентабельність активів стрімко зменшувалася від 0,35 до 0,15, але в 2022 році цей показник піднявся до 0,20, що є безумовно хорошою тенденцією. Рентабельність власного капіталу демонструє різке скорочення з 3,2 в 2018 році до 0,3 в 2022 році, це негативний показник, виною такого явища можуть бути корона вірус і війна в Україні. Рентабельність продажу і рентабельність продукції на підприємстві коливаються в межах (0,09-1,4),(0,045-0,13) відповідно, а в 2022 році ці показники найбільші за час аналізу. Період окупності капіталу за останні 2 роки суттєво знизився з 8,2 до 5,1, що є добре для підприємства. Тому що цей коефіцієнт вказує за який період кошти, що інвестовані в активи будуть компенсовані чистим прибутком. А період окупності власного капіталу в 2021-2022 роках піднявся до 3,6. Чим нижче цей показник, тим краще, тому що він вказує за який період власний капітал буде компенсований чистим прибутком.

Загалом, динаміка показників фінансового стану ТзОВ "Інтерфом-Захід" свідчить про те, як важливо бути готовими адаптуватися до змін на ринку та вживати відповідні заходи для збереження фінансової стабільності та успішного розвитку підприємства.

Підвищення ефективності використання основних засобів підприємств є одним з основних питань у період переходу до ринкових відносин. Від вирішення цієї проблеми залежить фінансовий стан підприємства, конкурентоспроможність його продукції на ринку.

На підприємстві ТзОВ «Інтерфом-захід» є багато основних засобів. Це повністю всі станки, верстати, вся комп'ютерна техніка, різні генератори, компресори і т.д. Вони мають великий термін служби, в багатьох випадках їм потрібний невеликий ремонт. Але на 2022 рік прийнято рішення оновити деякі верстати і комп'ютерну техніку, а також купівля нових більш сучасних станків (сформовано на основі [23]).

Оцінка майнового стану може бути доповнена розрахунком показників ефективності використання основних засобів підприємства, що наведені нижче.

Розрахуємо коефіцієнт реальної вартості основних засобів.

Формула для розрахунку: $K_{рв\text{оз}} = \text{Основні засоби} / \text{Баланс}$

У 2018 році коефіцієнт реальної вартості основних засобів становив:

$$K_{рв\text{оз}} = \frac{6815}{80533} = 0,085;$$

у 2019 році коефіцієнт реальної вартості основних засобів становив:

$$K_{рв\text{оз}} = \frac{15151}{67872} = 0,22;$$

у 2020 році коефіцієнт реальної вартості основних засобів становив:

$$K_{рв\text{оз}} = \frac{13954}{51993} = 0,26;$$

у 2021 році коефіцієнт реальної вартості основних засобів становив:

$$K_{рв\text{оз}} = \frac{11808}{61228} = 0,19;$$

у 2022 році коефіцієнт реальної вартості основних засобів становив:

$$K_{рв\text{оз}} = \frac{19696}{116729} = 0,17.$$

Динаміку результатів розрахунків відобразимо на рис. 2.8.

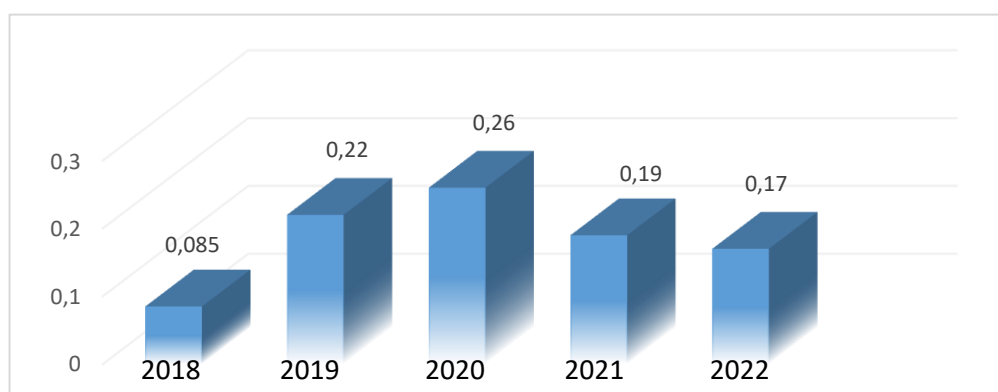

Рисунок 2.8. Динаміка коефіцієнта реальної вартості основних засобів підприємства ТзОВ «Інтерфом-Захід» за 2018-2022 роки

Джерело: складено автором

За даними проведених розрахунків можна сказати, що залишкова вартість основних засобів з 2020 року поступово зменшується.

Розрахуємо коефіцієнт зносу основних засобів:

У 2018 році значення даного показника було наступним:

$$K_{зоз} = \frac{18189}{25004} = 0,73;$$

у 2019 році значення даного показника було наступним:

$$K_{зоз} = \frac{6332}{21483} = 0,29;$$

у 2020 році значення даного показника було наступним:

$$K_{зоз} = \frac{8599}{22553} = 0,38;$$

у 2021 році значення даного показника було наступним:

$$K_{зоз} = \frac{10845}{22653} = 0,47;$$

у 2022 році значення даного показника було наступним:

$$K_{зоз} = \frac{26627}{46323} = 0,58.$$

За даними з розрахунків робимо висновок, що технічний стан досліджуваного нами підприємства з року в рік погіршується. Причиною його є застаріле обладнання, строк корисного використання якого зменшується.

Розрахуємо значення коефіцієнта придатності основних засобів.

У 2018 році значення показника коефіцієнта становило:

$$K_{ноз} = \frac{6815}{25004} = 0,3;$$

у 2019 році значення показника коефіцієнта становило:

$$K_{\text{ноз}} = \frac{15151}{21483} = 0,7;$$

у 2020 році значення показника коефіцієнта становило:

$$K_{\text{ноз}} = \frac{13954}{22553} = 0,61;$$

у 2021 році значення показника коефіцієнта становило:

$$K_{\text{ноз}} = \frac{11808}{22653} = 0,52;$$

у 2022 році значення показника коефіцієнта становило:

$$K_{\text{ноз}} = \frac{19696}{46323} = 0,43.$$

Динаміку зміни показника коефіцієнта зносу основних засобів відобразимо на рис. 2.9.

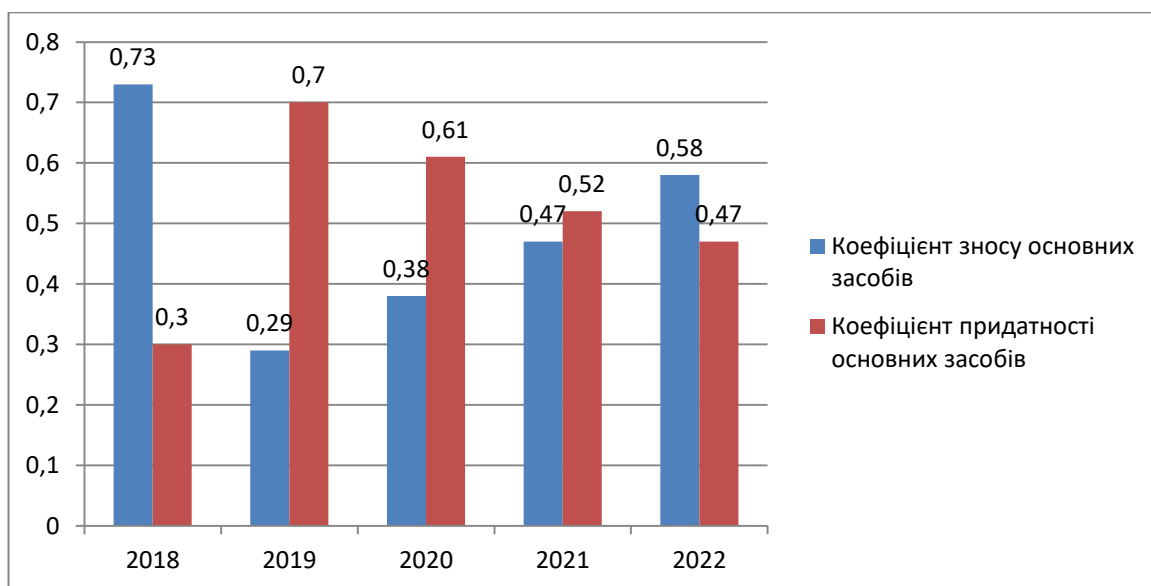

Рисунок 2.9. Зміна значення коефіцієнта зносу основних засобів та коефіцієнта придатності основних засобів на підприємстві ТзОВ «Інтерфом-Захід» за 2018-2022 роки.

Джерело: складено автором

Спостерігається зниження показника коефіцієнта придатності основних засобів. Значення даного показника залежить від темпів оновлення основних засобів. Джерелом фінансування заміни зношених основних засобів на підприємстві є нарахована сума амортизації. За розширеного відтворення кожного наступного циклу здійснюється кількісне і якісне зростання основних виробничих засобів. Амортизаційні нарахування є і вони залежать від кількості виробленої продукції в середньому і ціни верстату.

Висновки до розділу 2

У другому розділі подано організаційно-економічну структуру ТзОВ «Інтерфом-Захід» та розглянуто і проаналізовано основних конкурентів; проведено аналіз активів підприємства та джерел їх утворення (пасивів); розраховано основні фінансові показники та ефективність використання основних засобів підприємства, які характеризують фінансову стабільність.

Аналіз показав, що з чотирьох найближчих підприємств даного типу, ТзОВ «Інтерфом-Захід» є найстабільнішим і найкращим з різних причин, таких як: війна в Україні, велика клієнтська база, товар високої якості, висококваліфіковані працівники.

Горизонтальний аналіз демонструє, що загальна частка необоротних активів в 2022 році зросла, але з 2021 роком включно все було навпаки. Накопичена амортизація в 2019 році була найнижча за весь період аналізу, а в 2022 році збільшилася на 200%. Оборотні активи ростуть з 2018-2021 рр. цей показник тільки опускався, а в 2022 році стрімко піднявся до 96288 тис.грн. Можна зробити висновок, що корона вірус більше наніс шкоди по фінансовій стабільності ТзОВ «Інтерфом-Захід», ніж війна в Україні. Запаси сировини і товару свідчать про те, що навіть попри хороший фінансовий стан, ТзОВ «Інтерфом-Захід» не працює на повну потужність. Дебіторська заборгованість в більшості зменшується. Також, можна сказати, що підприємство відчуває вплив інфляції, це видно по збільшенню пункту грошові кошти та їх еквіваленти.

Досліджено, що вартість нерозподільного прибутку збільшилася на 50907 тис.грн, що може свідчити про збільшення обсягу реінвестування. Довгострокові зобов'язання в 2022 рині нулю, що є хорошим показником стійкості.

Вертикальний аналіз показує, що питома вага необоротних активів в структурі всіх активів ТзОВ «Інтерфом-Захід» найбільше становила в 2019 і 2020 роках, 22,32% і 26,84% відповідно, але в 2021 і 2022 роках поступово почала скорочуватися, 19,3% і 17,5% відповідно. Дослідження оборотних активів дає зрозуміти, що питому вагу займають запаси і дебіторська заборгованість. Збільшення цих показників, може бути пов'язане з труднощами реалізації продукції і неплатоспроможністю клієнтів. Є і позитивні показники, так як питома вага запасів з кожним роком зменшується. Далі можна виокремити збільшення показника власного капіталу до 70,1% в 2022 році, це є важливий крок до покращення фінансової стійкості, так як цей показник в 2018 році був всього 10,9%.

Коефіцієнт мобільності активів підприємства в 2019 році різко знизився з 10,8 до 3,47, але далі піднімається в 2022 році становить 4,7. Показники фінансового стану показали, що ТзОВ «Інтерфом-Захід» важко адаптується до змін в світі і до ринкової кон'юнктури, але точно не сильно втрачає свою стійкість і стабільність. Щодо основних засобів, вони зношуються і повільно оновлюються, але можна сказати, що тут ситуація не критична і тримається під контролем.

Проведений аналіз показує, що ТзОВ «Інтерфом-Захід» працює стабільно, з кожним роком стає все кращим через дію багатьох факторів. Тут є все для того, щоб довго і успішно працювати та приносити великий прибуток.

РОЗДІЛ 3

МОДЕЛЮВАННЯ ШЛЯХІВ ПІДТРИМАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

3.1 Поетапний план удосконалення діяльності підприємства

Для того, щоб удосконалити підприємство і зробити його максимально стабільним на даний час потрібно розглянути питання наведені в рис. 3.10:

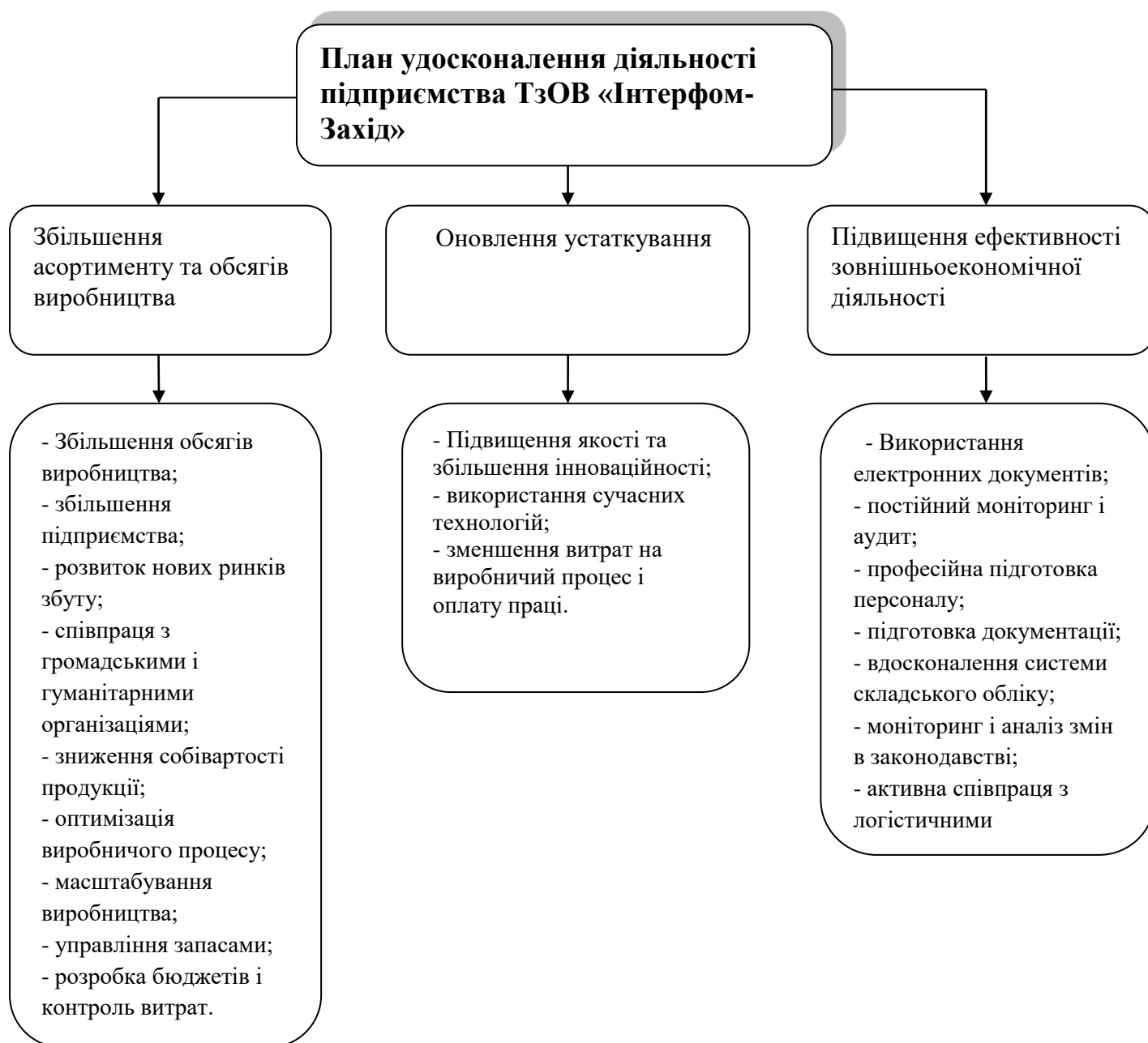

Рисунок 3.10. План удосконалення діяльності ТЗОВ «Інтерфом-Захід»

Джерело: складено автором

Тепер розглянемо кожен пункт окремо:

1. Збільшення підприємства і обсягів товару.

Внаслідок відсутності активної конкуренції, а також через війну в Україні, де знаходяться 3 інших поролонових підприємства і вони не можуть працювати на повну потужність, ТЗОВ «Інтерфом-Захід» має можливість значно збільшити обсяг виробництва, оскільки попит на дану продукцію досить високий. Також варто зазначити, що підприємство переносить свої потужності з інших підприємств в місто Хоростків і розширює площу підприємства.

2. Розвиток нових ринків збуту.

Дивлячись на те, що потужність ТЗОВ «Інтерфом-Захід» зростає, потрібно розширювати ринок збуту. Підприємство роздумує над пропозицією свого товару таким країнам, як: Німеччина, Болгарія, Чехія.

3. Підвищення рівня якості та інноваційності.

Для того, щоб виходити на нові ринки і привернути увагу клієнтів дуже важливо інвестувати кошти в якість та інноваційність у виробничому процесі.

4. Співпраця з громадськими і гуманітарними організаціями.

Потрібно комунікувати з різними громадськими і гуманітарними організаціями, тому що це виявить чітку патріотичну позицію підприємства і може допомогти покращити репутацію компанії.

5. Зниження собівартості продукції.

Цей хід від підприємства може бути дуже важливим в тому плані, що це дозволить підвищити конкурентоспроможність, збільшить прибутковість та забезпечить стійкість на ринку.

Розглянемо декілька способів, які допоможуть вирішити дане завдання.

1. Оптимізація виробничого процесу.

Потрібно проаналізувати кожен виробничий процес і зробити висновки, де і що можна удосконалити і зробити більш економним. Використання виробничих технологій, що зменшують втрати, також є ключовим чинником.

2. Моніторинг ринку сировини і матеріалів та їх вигідна покупка.

Для забезпечення хорошою сировиною, а також стабільною ціною на матеріали, потрібно робити моніторинг ринку постачальників, шукати найвигідніші пропозиції для себе і укладати довгострокові контракти.

3. Використання сучасних технологій.

Інвестування в покращення технологій – це запорука успіху для зменшення витрат та підвищення продуктивності.

4. Зменшення витрат на працю.

Так, як говорилося раніше, якщо інвестувати в технології та інновації, то це може допомогти зменшити витрати на працю.

5. Масштабування виробництва.

Підприємство прагне збільшувати своє місце на європейському ринку збуту задля збільшення прибутку.

6. Управління запасами.

Важливий пункт, тому що ефективне управління запасами сировини та матеріалів може запобігти надмірним запасам на утримання, яких потрібні сили і кошти, а також уникнути проблем з нестачею матеріалів в потрібний момент;

7. Підвищення якості продукції.

Збільшення якості продукції дозволить збільшити прибуток і бути більш конкурентноспроможним.

8. Розробка бюджетів і контроль витрат.

Для будь-якого підприємства важливо слідкувати за витратами і порівнювати їх з бюджетом. Це допоможе вчасно виявити відхилення і вжити заходів для їх вирішення (сформовано на основі [27, 35]).

Далі розглянемо кроки для досягнення прибутку від нових сегментів ринку зображену на рис. 3.11:

Рисунок 3.11. Кроки для досягнення прибутку від нових сегментів ринку

Джерело: складено автором

Тепер розглянемо кожен пункт детальніше:

1. Аналіз ринку. Перше і найголовніше – це детальне вивчення нового ринку. Потрібно проаналізувати можливих нових клієнтів, їх потреби, побажання, а також на скільки товар відповідає цим критеріям.

2. Маркетинг і реклама. Потрібно розробити цілий маркетинговий план спрямований на залучення аудиторії. Було б добре створити сайт або сторінку в соцмережах, також реклама, яку будуть просувати маркетологи, блогери або певні канали.

3. Партнерські відносини. Потрібно вивчити можливість співпраці з деякими організаціями, які вже довгий час працюють на даному ринку і знають всі його нюанси. Це є важливим аспектом, тому що може допомогти швидше ввійти в ринок і отримати доступ до клієнтської бази.

4. Тестування. Перед початком роботи на новому ринку потрібно провести тестування для визначення ефективності стратегії розвитку і зрозуміти, як реагує на товар цільова аудиторія.

5. Прислухання до побажань клієнтів. Важливим є комунікація з клієнтами і швидке реагування на їх пропозиції і побажання.

6. Будування довіри. Важливо встановити довіру серед нової аудиторії. Забезпечити високу якість продукції і відмінне обслуговування клієнтів.

7. Відстеження результатів. Постійний моніторинг і реагування в певних ситуаціях – це секрет успіху великих компаній.

8. Збільшення вибору асортименту. Для задоволення найбільшого відсотку клієнтів потрібно урізноманітнювати товар.

Пропозиції, щодо нового асортименту такі:

– більше губок з різноманітним запахом (на даний момент є тільки із запахом лаванди і лимону);

– удосконалити технологію для виробництва губок з подовженим терміном дії, щоб вони були більш твердіші і довше служили.

– розширити виробництво і виготовляти деякі види меблів безпосередньо на підприємстві.

Підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності ТзОВ "Інтерфом-Захід" може бути складним завданням, але деякі заходи можуть сприяти цьому процесу. Ось рис. 3.12 з пропозиціями:

Рисунок 3.12. Пропозиції щодо підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності для ТзОВ «Інтерфом-Захід»

Джерело: складено автором

Опишемо кожен пункт окремо:

1. Потрібно проводити тренінги, навчання для персоналу, який займається питаннями митної справи. Вивчати нові закони і впроваджувати їх в процес для уникнення проблем.

2. Підготувати і належним чином оформити всі довгострокові сертифікати, дозволи і для полегшення роботи персоналу з митної справи.

3. За деяким видом документів потрібно їздити особисто митним брокерам, щоб уникнути затримок, всі види документів мають бути в електронному варіанті.

4. Встановити ефективну систему обліку товарів на складах для точного і швидкого визначення наявності продукції.

5. Потрібно співпрацювати з певними юридичними компаніями, які б змогли вчасно інформувати про зміни в законодавстві і як реагувати на дані зміни працівникам.

6. Чим краще логістичне підприємство, тим швидше певна одиниця сировини чи товару буде доставлена на підприємство або буде відправлена з неї.

7. Для продуктивної роботи потрібно контролювати і аналізувати кожен процес пов'язаний з митною документацією, також важливо співпрацювати з аудиторськими фірмами для перевірки дотримання правил і стандартів.

Ця схема має на меті сприяти полегшенню митного та державного контролю для хімічного підприємства ТзОВ "Інтерфом-Захід" шляхом покращення процесів, співпраці та систем.

3.2 Прогнозування попиту і прибутку на основі аналізу ринку збуту ТзОВ «Інтерфом-Захід»

Основними покупцями на ТзОВ "Інтерфом-Захід" є клієнти в Польщі, Словаччині, Молдові. Ці країни є різними за розміром та за населенням, що робить їх попит різним. На основі цих країн буде проведено прогнозування збільшення попиту і прибутку. Прогнозування будемо проводити на рік вперед в програмі Ексел. Для того, щоб отримати результати потрібно виконати такі умови:

1) Ввести дані про аналізуючий період , також написати прибуток, який був під час цього періоду і оформити це все в таблицю.

2) Далі потрібно написати формулу forecast (укр.передбачення) рис. 3.13 і послідовно ввести значення, яке шукаємо, а також прибуток і період прибутку. Значення комірок показано на рис. 3.14.

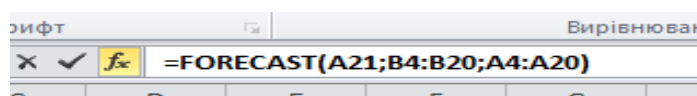

Рисунок 3.13 Формула для передбачення

Ця формула використовує за основу лінійну регресію, яка буде враховувати можливі прибутки по місяцях. Лінійна регресія – статистична модель, що визначає залежність однієї змінної (y) від іншої чи декількох змінних (x). У прогнозуванні (y) визначає залежні дані, залежні від прибутку (стовпчик B), тоді як (x) є незалежними даними, не пов'язаними з жодним чином.

3) Важливо закріпити дані, які ми вводимо, це можна зробити після напису їх у формулі за допомогою клавіші F4.

4) Знайти значення за 1 місяць і лівою клавішею мишки провести вниз для розрахунку всіх потрібних нам значень.

Для того, щоб мати чітку інформацію про куплений товар, вагу, валюту і загальну суму клієнтами з Молдови сформуємо табл. 3.16.

Таблиця 3.16

Попит клієнтів з Молдови на товари ТзОВ «Інтерфом-Захід» від травня 2022 року до вересня 2023 року

Продукція	Вага,кг	Валюта	Обсяг реалізації
Губки, матраци, поролон.	311407,669	Euro	1120729,39

Джерело: складено автором

Молдова є дещо меншою за розміром та населенням в порівнянні з Польщею і Словаччиною. Але вона є привабливою через свою стратегічну розташування між Східною та Південною Європою. Молдова може стати важливими воротами до інших ринків, таких як Болгарія, Туреччина та Румунія.

На даному рисунку 3.14 в графі виручка від реалізації товару подано оплата за товар Молдовою щомісячно. У віконечку аргументи функції потрібно ввести дані для розрахунку. X – це перший місяць, який ми будемо прогнозувати, відоме значення y – це прибуток, а відоме значення x – це місяці року.

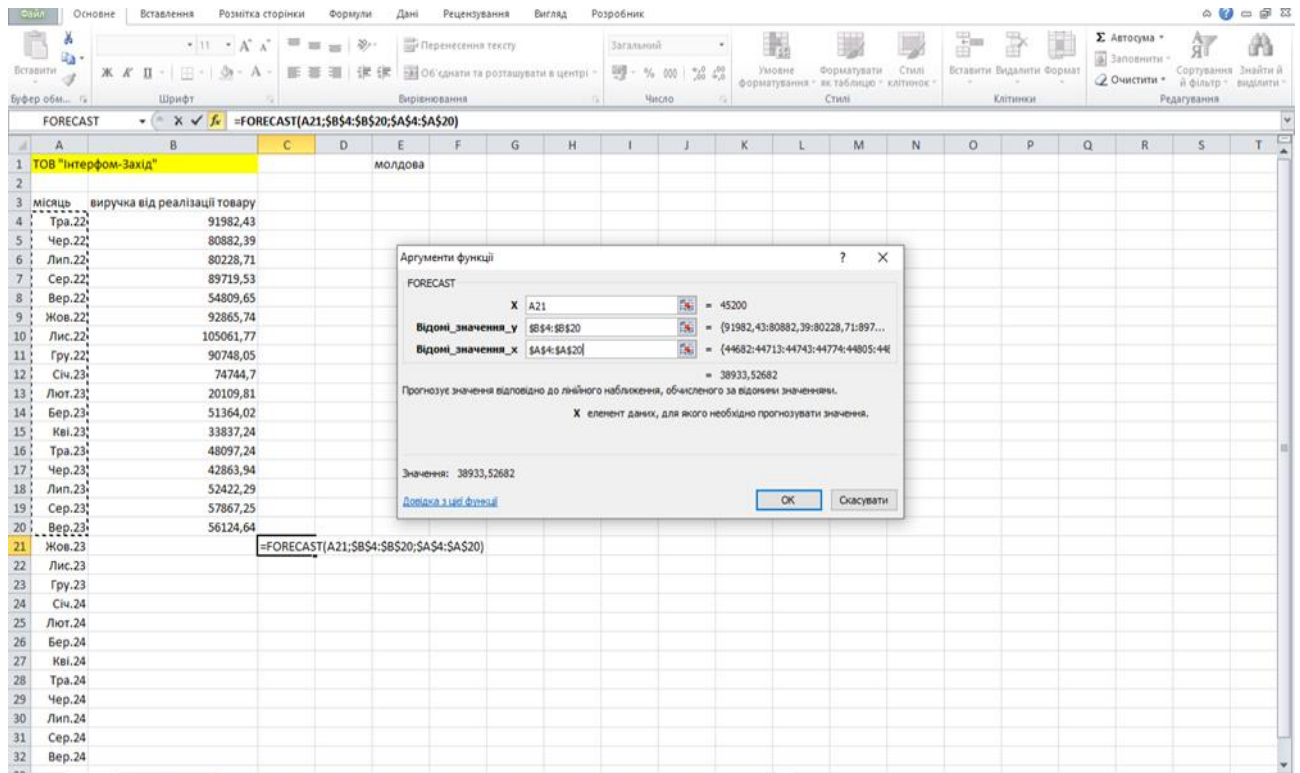

Рисунок 3.14. Внесення потрібних даних для передбачення прибутку

Джерело: складено автором

Далі ми натискаємо кнопку ОК і чекаємо на результат.

	A	B	C	D
1	ТОВ "Інтерфом-Захід"			молдова
2				
3	місяць	виручка від реалізації товару	прогноз	
4	Тра.22	91982,43		
5	Чер.22	80882,39		
6	Лип.22	80228,71		
7	Сер.22	89719,53		
8	Вер.22	54809,65		
9	Жов.22	92865,74		
10	Лис.22	105061,77		
11	Гру.22	90748,05		
12	Січ.23	74744,7		
13	Лют.23	20109,81		
14	Бер.23	51364,02		
15	Кві.23	33837,24		
16	Тра.23	48097,24		
17	Чер.23	42863,94		
18	Лип.23	52422,29		
19	Сер.23	57867,25		
20	Вер.23	56124,64		
21	Жов.23		38933,53	
22	Лис.23		36152,36	
23	Гру.23		31910,31	
24	Січ.24		27244,92	
25	Лют.24		25939,43	
26	Бер.24		12525,79	
27	Кві.24		13621,2	
28	Тра.24		31525,09	
29	Чер.24		59411	
30	Лип.24		98928,31	
31	Сер.24		82067,68	
32	Вер.24		110534	

Рисунок 3.15. Результати прогнозування

Джерело: складено автором

Покупці з Молдови є найбільшим імпортером продукції ТзОВ «Інтерфом-Захід». За останніх 1,5 роки покупки цієї країни перевищили показник 1,1 мільйон євро купленого товару. По прогнозам програми Excel найближчі пару місяців прибуток від продажів товару в Молдову буде невисоким, але починаючи з червня 2024 року кількість замовлень збільшиться, а разом і з ними виручка підприємства і перевищить 110000 тис. євро за вересень.

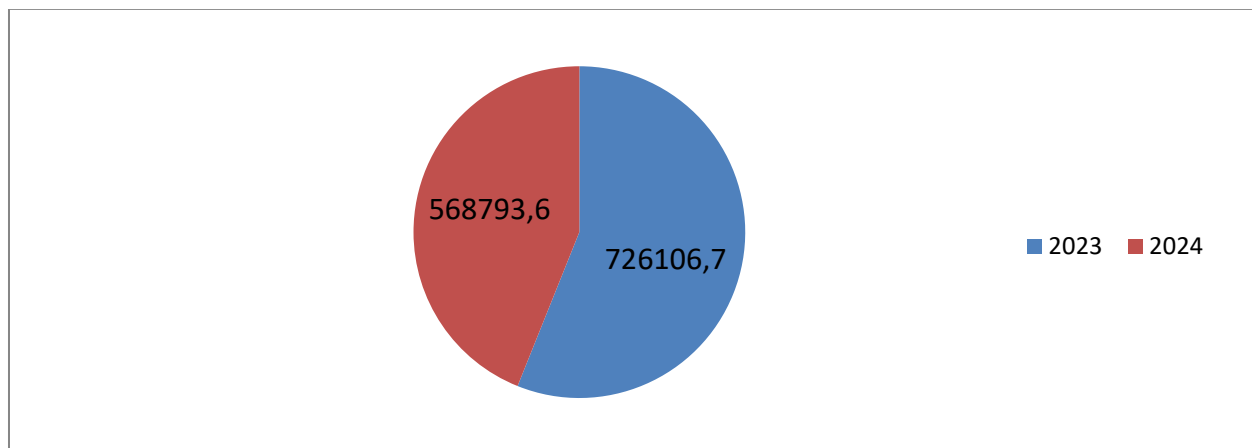

Рисунок 3.16. Порівняння обсягів реалізації за 2023 рік і 2024 рік

Джерело: складено автором

Для того, щоб мати чітку інформацію про куплений товар, вагу, валюту і загальну суму клієнтами з Словаччини сформуємо табл. 3.17.

Таблиця 3.17

Попит клієнтів з Словаччини на товари ТзОВ «Інтерфом-Захід» від травня 2022р до вересня 2023р

Продукція	Вага,кг	Валюта	Обсяг реалізації
Губки, матраци, поролон.	172887,500	Еуро	583631,29

Джерело: складено автором

Словаччина, порівняно з Польщею, має менший ринок і населення, але все одно є важливим партнером для ТзОВ "Інтерфом-Захід". Вона є привабливою через своє географічне розташування, яке робить її ключовим торговим партнером в регіоні та входить до складу Європейського Союзу.

На рисунку 3.17 в графі виручка від реалізації товару подано оплата за товар Словаччиною щомісячно. У віконечку аргументи функції потрібно ввести дані для розрахунку. X – це перший місяць, який ми будемо прогнозувати, відоме значення у – це прибуток, а відоме значення x – це місяці року.

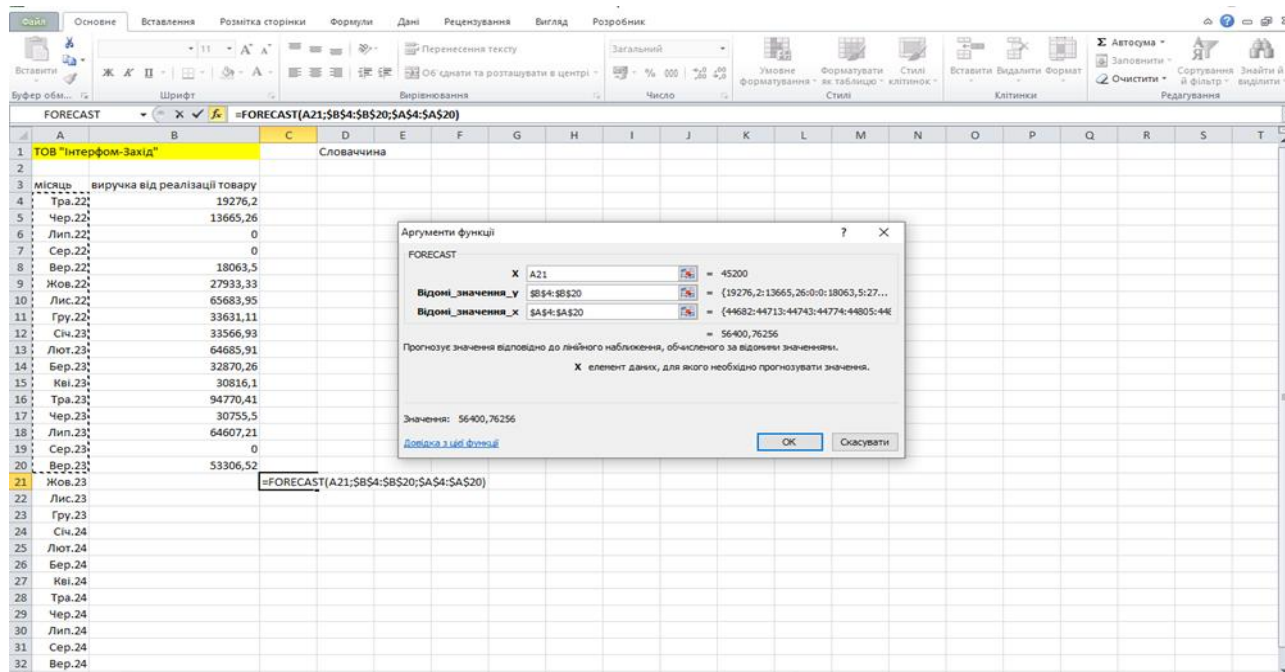

Рисунок 3.17. Внесення потрібних даних для передбачення прибутку

Джерело: складено автором

Далі ми натискаємо кнопку ОК і чекаємо на результат.

місяць	виручка від реалізації товару	прогноз
Тра.22	19276,2	
Чер.22	13665,26	
Лип.22	0	
Сер.22	0	
Вер.22	18063,5	
Жов.22	27933,33	
Лис.22	65683,95	
Гру.22	33631,11	
Січ.23	33566,93	
Лют.23	64685,91	
Бер.23	32870,26	
Кві.23	30816,1	
Тра.23	94770,41	
Чер.23	30755,5	
Лип.23	64607,21	
Сер.23	0	
Вер.23	53306,52	
Жов.23		56400,76
Лис.23		58898,74
Гру.23		61316,15
Січ.24		63814,13
Лют.24		66312,11
Бер.24		68648,93
Кві.24		71146,91
Тра.24		73564,32
Чер.24		76062,3
Лип.24		78479,7
Сер.24		80977,68
Вер.24		83475,66

Рисунок 3.18. Результати прогнозування

Джерело: складено автором

Клієнти з Словаччини є 2 за величиною покупок товару в ТзОВ «Інтерфом-Захід». Тут рідко бувають місяці без замовлень. Порівняно з Молдовою сума на, яку купується товар в 2 рази менша. Але по прогнозам наступний рік має бути більш прибутковий, ніж попередній. Це видно по передбаченню програми Excel і навіть в деяких місяцях буде перевищувати 75000 тис. євро, що є хорошим показником.

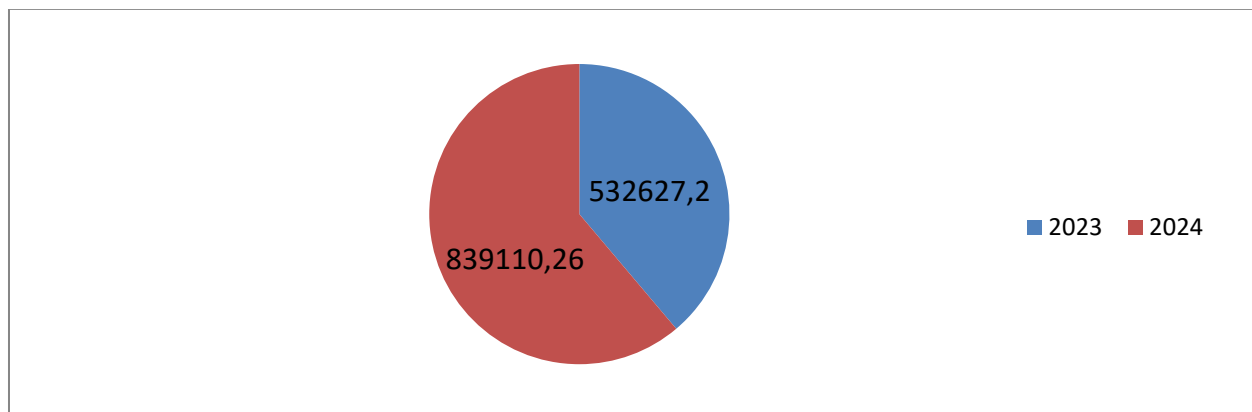

Рисунок 3.19. Порівняння обсягів реалізації за 2023 рік і 2024 рік

Джерело: складено автором

Для того, щоб мати чітку інформацію про куплений товар, вагу, валюту і загальну суму клієнтами з Польщі сформуємо табл 3.18.

Таблиця 3.18

Попит клієнтів з Польщі на товари ТзОВ «Інтерфом-Захід» від травня 2022р до вересня 2023р

Продукція	Вага,кг	Валюта	Обсяг реалізації
Губки, матраци, поролон.	7671,216	Еуро	130667,30

Джерело: складено автором

Польща є найбільшою за розміром і населенням серед зазначених країн. Її ринок приваблює через значну потенційну клієнтську базу і густо населені місцевості. Завдяки цьому, попит на товари і послуги ТзОВ "Інтерфом-Захід" є досить значним. Польська економіка активно розвивається, що створює нові можливості для розширення бізнесу.

На даному рисунку в графі виручка від реалізації товару подано оплата за товар Польщею щомісячно. У віконечку аргументи функції потрібно ввести дані для розрахунку. X – це перший місяць, який ми будемо прогнозувати, відоме значення y – це прибуток, а відоме значення x – це місяці року.

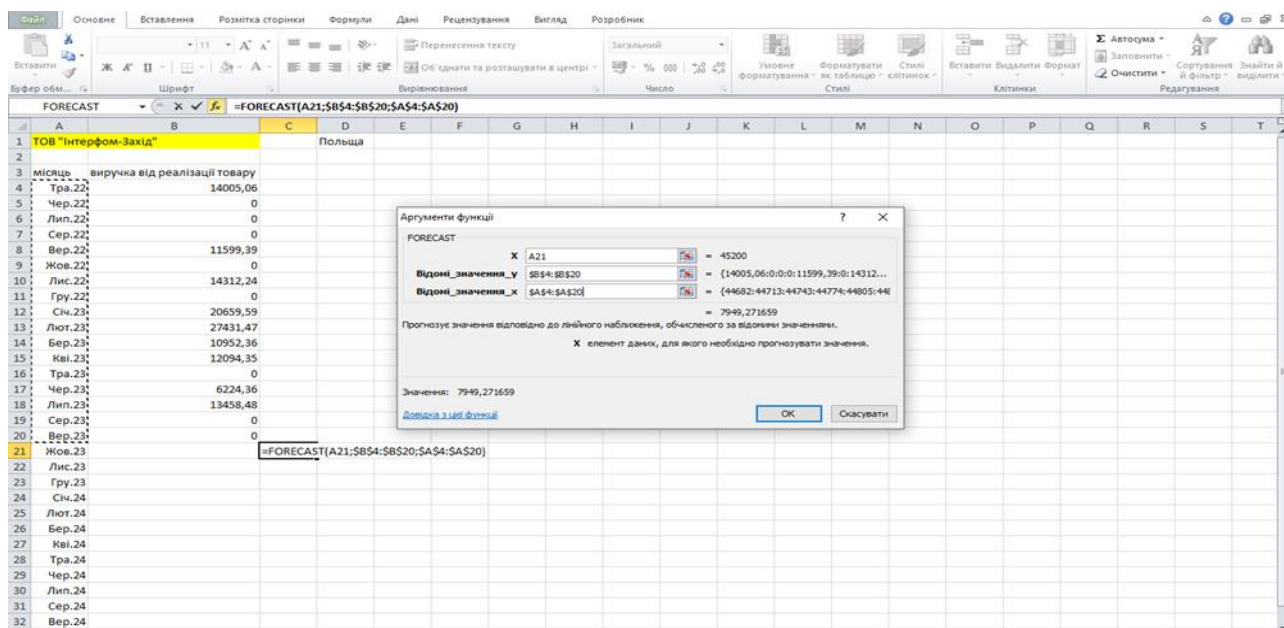

Рисунок 3.20. Внесення потрібних даних для передбачення прибутку

Джерело: складено автором

Далі ми натискаємо кнопку ОК і чекаємо на результат.

1	ТОВ "Інтерфом-Захід"		Польща
2			
3	місяць	виручка від реалізації товару	прогноз
4	Тра.22	14005,06	
5	Чер.22	0	
6	Лип.22	0	
7	Сер.22	0	
8	Вер.22	11599,39	
9	Жов.22	0	
10	Лис.22	14312,24	
11	Гру.22	0	
12	Січ.23	20659,59	
13	Лют.23	27431,47	
14	Бер.23	10952,36	
15	Кві.23	12094,35	
16	Тра.23	0	
17	Чер.23	6224,36	
18	Лип.23	13458,48	
19	Сер.23	0	
20	Вер.23	0	
21	Жов.23		7949,272
22	Лис.23		7978,569
23	Гру.23		8006,922
24	Січ.24		8036,22
25	Лют.24		8065,517
26	Бер.24		8092,925
27	Кві.24		8122,222
28	Тра.24		8150,575
29	Чер.24		8179,873
30	Лип.24		8208,225
31	Сер.24		8237,523
32	Вер.24		8266,82

Рисунок 3.21. Результати прогнозування

Джерело: складено автором

Польща хоч і є найбільшою по населенню і площі серед аналізованих країн, але водночас є найменшим імпортером продукції. Дуже багато місяців без замовлень. Це може бути пов'язано з дешевшою альтернативою десь в Європі, або більш ймовірний варіант це те, що вона закупила товару раніше більше для того, щоб мати запас. Програма Excel прогнозує в середньому ті самі купівлі товару, що були раніше і дуже багато місяців можуть не перевищувати 10000 тис. євро.

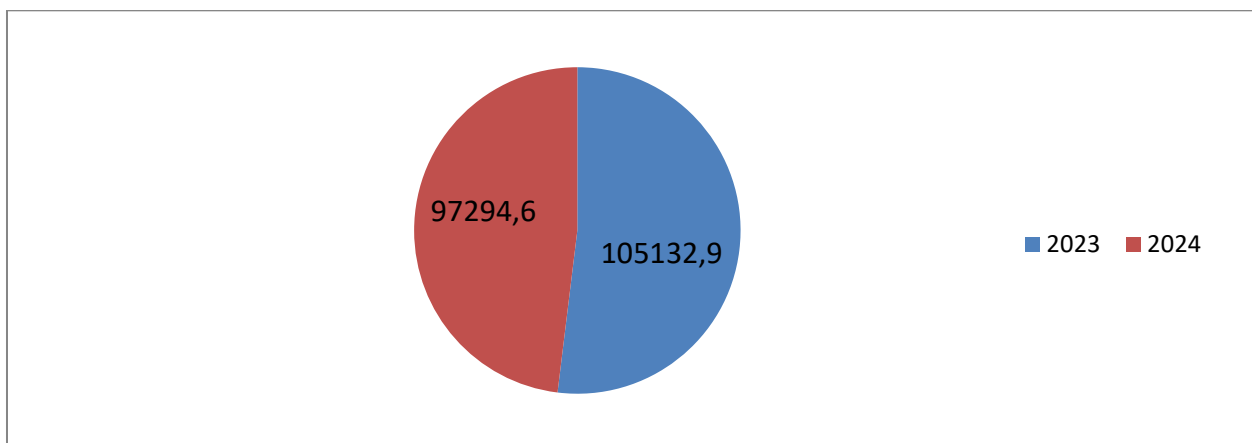

Рисунок 3.22. Порівняння обсягів реалізації за 2023 рік і 2024 рік

Джерело: складено автором

Отже, роблячи висновки можна сказати, що клієнти з Молдови є абсолютним лідером за покупками на ТзОВ «Інтерфом-Захід». За останній рік вони купили товару на 780916,3 тис. євро, за прогнозами наступний рік повинен бути менш прибутковим всього 568793,6 тис. євро. Клієнти з Словаччини за 1 рік придбали товару на 550690,7 тис. євро, а за прогнозами наступний рік повинен бути набагато успішнішим в плані виручки 839097,4 тис. євро. А клієнти з Польщі купили на 116732,2 тис. євро, але по передбаченням наступний рік виручка ТзОВ «Інтерфом-Захід» становитиме 97294,66 тис. євро.

3.3 Моделювання оптимального плану виготовлення товару для забезпечення фінансової стабільності підприємства

Моделювання оптимального плану виробництва товарів для забезпечення фінансової стабільності підприємства становить актуальну тему з наукового погляду з численних причин, що обумовлені важливістю забезпечення ефективності та конкурентоспроможності в умовах глобального бізнес-середовища.

Спільно з тим, ефективність виробництва є основною складовою максимізації виробничої продуктивності та оптимізації виробничих процесів. Це є критичним для зниження витрат та підвищення загального прибутку підприємства.

У зв'язку із зростанням конкуренції на глобальному ринку, питання конкурентоспроможності стає особливо важливим. Підприємствам необхідно постійно пристосовуватися до змін, оптимізуючи своє виробництво для того, щоб залишатися конкурентоспроможними та забезпечувати стале підвищення ефективності.

Фінансова ефективність також є ключовим аспектом управління підприємством. Моделювання оптимального плану виробництва дозволяє управляти фінансами, знижувати рівень запасів, мінімізувати витрати на виробництво та уникати перевиробництва, що сприяє забезпеченню фінансової стабільності підприємства.

Не менш важливим є аспект збереження ресурсів та реалізація сталого розвитку, які стають все більш вагомими управлінськими завданнями. Оптимізація виробництва сприяє раціональному використанню ресурсів та впровадженню практик сталого розвитку, що в свою чергу сприяє забезпеченню довгострокової стійкості та успіху підприємства в динамічному бізнес-середовищі (більше інформації у [30, 36]).

На рис. 3.23 є всі потрібні дані для початку розрахунку плану.

	A	B	C	D	E
1	Сировина	Норми використання сировини			Запас
2		Губки	Поролон	Матраци	
3	Поліол (кг)	550	550	250	50000
4	Толуїлендіізоціанат (кг)	350	350	150	35000
5	Барвники (кг)	3	3	2	250
6	Метал (кг)	0	0	550	15000
7	Фібра (м2)	100	0	30	7000
8	Тканина (м2)	0	0	100	5000
9	Клей (літр)	50	0	20	1000
10	Нитки (кг)	0	0	7	300
11	Прибуток (грн)	335000	300000	460000	
12	Вирішення(к-ть партій) 1 партія +-900-1000кг	1	1	1	
13	Поліол	1350 ≤		50000	
14	Толуїлендіізоціанат	850 ≤		35000	
15	Барвники	8 ≤		250	
16	Метал	550 ≤		15000	
17	Фібра	130 ≤		7000	
18	Тканина	100 ≤		5000	
19	Клей	70 ≤		1000	
20	Нитки	7 ≤		300	
21	Прибуток	1095000 ≤			
22					
23					

Рисунок 3.23. Початкові дані для розрахунку оптимального плану виготовлення товару

Джерело: складено автором

Для досягнення фінансової стабільності підприємства шляхом оптимізації процесу виробництва, ми вивчаємо три асортименти продукції цієї компанії: губки, поролон та матраци. У даному дослідженні ми аналізуємо початкові дані, які включають в себе повний перелік необхідних сировинних матеріалів для виготовлення кожного з цих продуктів, кількість кожного типу сировини, необхідної для виробництва окремих товарів, рівень наявних запасів на підприємстві, а також прибуток за 1 партію. Для виготовлення цих трьох типів товарів є дві головні сировини це: поліол і толуїлендіізоціанат, без них ніякої хімічної реакції і кінцевого результату не буде. Далі є шість додаткових видів сировин, які потрібні, але не всім, це: барвники, метал, фібра, тканина, нитки. Інформацію про запас сировини і обсяг використаної сировини для виготовлення певної одиниці взято в обліковця на підприємстві, який веде облік даної інформації.

Далі наведено формулу для визначення потрібної кількості сировини задля виготовлення 3 різних партій товару рис. 3.24. Значення комірок показано на рис. 3.25.

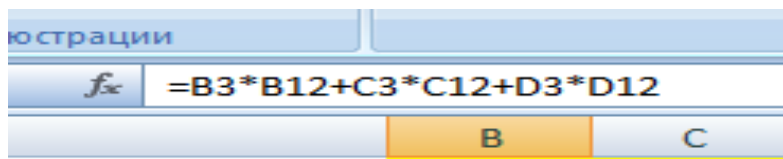

Рисунок 3.24 Формула для визначення потрібної кількості сировини задля виготовлення 3 різних партій товару

Дана формула використовувалася для того, щоб визначити максимальну кількість сировини витрачену на виготовлення трьох партій різного типу товару, тобто взято кожен окремий вид сировини помножено на кількість партій, в початкових даних ми взяли всюди одну партію, додано все і отримано результат.

На рис. 3.25 починаємо вводити дані в «Пошук рішень».

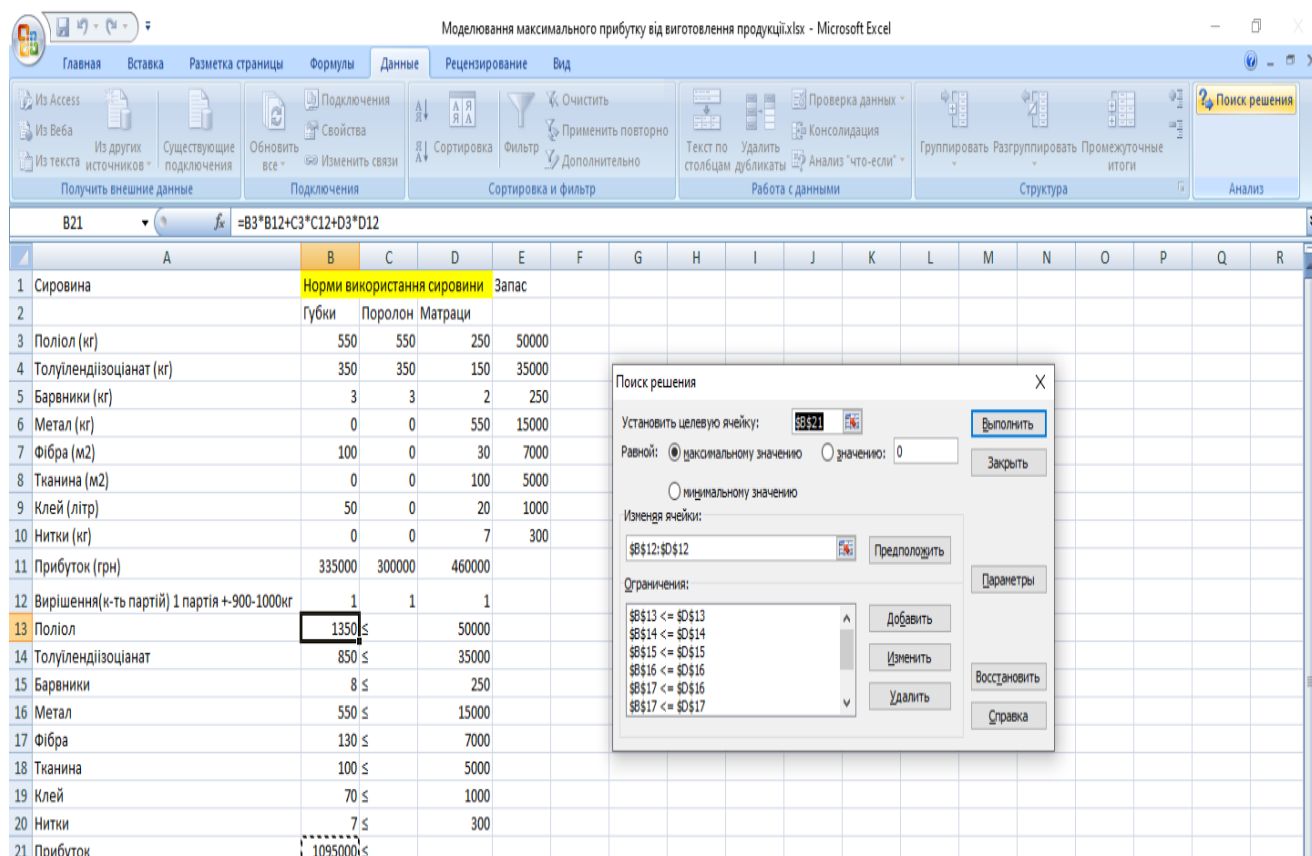

Рисунок 3.25. Введення в «Пошук рішень» всіх доступних даних

Джерело: складено автором

Далі було зроблено головну частину моделювання. В програмі Excel було включено розв'язувач «Пошук рішень», на екрані появилось вікно для внесення даних для обчислення. Перше - це цільова клітинка, в даному випадку вона знаходиться на номері 21В (прибуток), тому що головна задача знайти максимальний прибуток з оптимальним використанням запасів ТзОВ «Інтерфом-Захід». Далі потрібно поставити те, що ми шукаємо максимальне значення цільової клітини. Змінені клітини знаходяться в діапазоні від В12-Д12, тому що потрібно також знайти певну кількість партій різного типу товару для того щоб отримати максимальний прибуток. Обмеження ставимо всі які є в діапазоні 13-20, тобто ми задаємо програмі чітко скільки сировини потрібно для виготовлення всіх партій, які ми розглядаємо і вказуємо, що вони є менші або рівні запасам на підприємстві. Якщо б запасів було менше, то було б неможливо вирішити це завдання. Також в параметрах потрібно вказати, що значення, які ми шукаємо не можуть бути менші нуля і що це повинна бути лінійна модель. Все тепер можна нажимати кнопку «Виконати» і дивитися на рис. 3.26 результати.

	A	B	C	D	E	F
1	Сировина	Норми використання сировини			Запас	
2		Губки	Поролон	Матраци		
3	Поліол (кг)	550	550	250	50000	
4	Толуїлендіізоціанат (кг)	350	350	150	35000	
5	Барвники (кг)	3	3	2	250	
6	Метал (кг)	0	0	550	15000	
7	Фібра (м2)	100	0	30	7000	
8	Тканина (м2)	0	0	100	5000	
9	Клей (літр)	50	0	20	1000	
10	Нитки (кг)	0	0	7	300	
11	Прибуток (грн)	335000	300000	460000		
12	Вирішення(к-ть партій) 1 партія +900-1000кг	9,090909	56,06061	27,27272727		
13	Поліол	42651,52 ≤		50000		
14	Толуїлендіізоціанат	26893,94 ≤		35000		
15	Барвники	250 ≤		250		
16	Метал	15000 ≤		15000		
17	Фібра	1727,273 ≤		7000		
18	Тканина	2727,273 ≤		5000		
19	Клей	1000 ≤		1000		
20	Нитки	190,9091 ≤		300		
21	Прибуток	32409091 ≤				
22						

Рисунок 3.26. Результат розрахунку оптимального виготовлення товару за допомогою «Пошук рішень»

Джерело: складено автором

Отже, використавши програму Excel і розв'язувач «Пошук рішень» отримуємо такі результати: для того, щоб підприємство ТзОВ «Інтерфом-Захід» було максимально фінансово стабільне і мало високі прибутки потрібно виготовити з своїх запасів 9 партій губок, 56 партій поролону, а також 27 партій матраців.

Висновки до розділу 3

В розділі 3 розглянуто рекомендації поетапного плану удосконалення діяльності ТзОВ «Інтерфом-Захід»; проведено прогнозування попиту і прибутку на основі аналізу ринку збуту ТзОВ «Інтерфом-Захід»; зроблене моделювання оптимального плану виготовлення товару для забезпечення фінансової стабільності підприємства.

Для даного підприємства були запропоновані такі кроки для покращення роботи:

- збільшення ринку збуту;
- збільшення виробництва і обсягів виробництва;
- додати більше інноваційності у виробничий процес;
- покращувати якість продукції;
- удосконалити роботу з митними питаннями для зручності і швидкості.

Також було проведено два ґрунтовні проектно-рекомендаційних моделювання. В одному розглянуто за допомоги програми Excel, як можна зробити прогноз, щодо наступних можливих замовлень і прибутку на основі вже наявних даних за минулий рік. Це прогнозування дасть можливість підприємству ТзОВ «Інтерфом-Захід» орієнтуватися про можливі замовлення і бути готовому для швидкого і якісного виготовлення товару. Аналіз показав, що збільшення замовлень потрібно чекати тільки від клієнтів з Словаччини, а покупці з Молдови і Польщі зменшать замовлення, напевно, це пов'язано з тим,

що раніше вони купили товару більше, ніж було потрібно. Але в загальному прибуток буде триматися на одному рівні.

В другому моделюванні також за допомогою програми Excel і «Пошук рішень» проаналізовано, скільки потрібно виготовити різного типу товару з наявних запасів, для раціонального використання сировини і максимального прибутку. В результаті отримало, що потрібно виготовити дев'ять партій губок, п'ятдесят шість партій поролону і двадцять сім партій матраців. І приблизний прибуток буде дорівнювати тридцять два з половиною мільйона гривень.

РОЗДІЛ 4

ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА В НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ НА ТзОВ «ІНТЕРФОМ-ЗАХІД»

4.1 Стан охорони праці на ТзОВ «Інтерфом-Захід»

Охорона праці – це система правових, соціально-економічних, організаційно-технічних, санітарно-гігієнічних і лікувально-профілактичних заходів та засобів, спрямованих на збереження життя, здоров'я і працездатності людини у процесі трудової діяльності [12].

Безпека працівників на хімічному підприємстві базується на основних принципах державної політики у цій сфері і визнає необхідність обґрунтування розробки заходів безпеки життєдіяльності у надзвичайних ситуаціях як з економічного, так і соціального погляду. Це важливий аспект, оскільки діяльність хімічного виробництва може бути пов'язана з певними ризиками, і забезпечення безпеки працівників і населення у випадку надзвичайних ситуацій є найвищим пріоритетом.

Перш за все, система безпеки на хімічному підприємстві відзначається принципом системності. Це означає, що вона охоплює комплексні заходи та процедури, які враховують всі аспекти потенційних небезпечних ситуацій. Наприклад, ТзОВ «Інтерфом-Захід» має визначені ризики, пов'язані з транспортуванням та зберіганням небезпечних речовин, та розробленням системи контролю за цими процесами. Ця система враховує не лише сам процес виробництва, але і можливі впливи навколишнього середовища.

По-друге, принцип передбачуваності вказує на важливість аналізу ризиків та розробку сценаріїв надзвичайних ситуацій. На даному підприємстві керівники і працівники проінформовані і готові до будь якого виду небезпеки. Всюди є вогнегасники, розвішані номери телефонів спеціальних служб, також є автоматична система гасіння пожежі.

Регулярність – третій принцип системи безпеки на хімічних підприємствах. Він вимагає постійного оновлення та перегляду системи безпеки відповідно до змін в виробничих процесах та загроз в навколишньому середовищу. Наприклад, при впровадженні нових технологій або зміні у складі виробництва, система безпеки на ТзОВ «Інтерфом-Захід» завжди оновлюється.

Доцільність розробки заходів безпеки також істотна з економічного погляду. На підприємстві в місті Хоростків впроваджено автоматизовані системи моніторингу і контролю, що допомагає уникнути простоїв у виробництві та ресурсні витрати. В такому випадку, інвестиції в системи безпеки розглядаються як вигідне економічно рішення, оскільки вони зменшують можливі збитки, пов'язані з надзвичайними ситуаціями. Наприклад, на ТзОВ «Інтерфом-Захід» в системі контролю за тиском у резервуарах для зберігання хімічних речовин використовуються передові сенсори та системи зв'язку. Це дозволяє оперативно виявляти можливі витіки або збої та вчасно реагувати для запобігання аваріям.

З соціального погляду, розробка і впровадження заходів безпеки на хімічних підприємствах сприяє забезпеченню безпеки та здоров'я працівників і мешканців прилеглих територій. Наприклад, ТзОВ «Інтерфом-Захід» є системи оповіщення і сирени, для швидкого реагування і забезпечення безпеки працівників і населення. Це сприяє покращенню соціального клімату та збереженню довіри суспільства до діяльності хімічних підприємств.

4.2 Стійкість роботи суб'єкта господарювання під час надзвичайних ситуацій

Для забезпечення безпеки на підприємстві і попередження небезпек, вжито ряд обов'язкових заходів:

Пожежна безпека:

- встановлено системи пожежної сигналізації та автоматичних систем гасіння;
- регулярна перевірка та обслуговування пожежної апаратури;
- організація навчання працівників з евакуації та використання пожежних засобів;
- повсюди розвішані вогнегасники.

Небезпека на виробництві:

- забезпечено робочі станки та верстати захисними пристроями та системами аварійного вимикання;
- вимагання носіння спеціального захисного одягу та індивідуального засобу захисту (респіратори, окуляри тощо);
- на місці завжди присутній керівник, який вміє вчасно знешкодити небезпеку;
- поблизу верстатів є стоп-кнопка, яка зупиняє роботу техніки на випадок, якщо не спрацювала автоматика;
- проведення регулярних інструктажів та навчання з безпеки на робочому місці.

Небезпека від хімічних речовин:

- встановлено надійних систем контролю за резервуарами та їх обслуговування;
- зберігання та використання хімічних речовин у відповідності до нормативів та правил безпеки;
- постійний контроль працівників за температурою і тиском в резервуарах з сировиною;
- не допускаються до приміщення з хімікатами сторонні люди;
- забезпечено працівників необхідними захисними засобами та інструктаж з їх використання.

Вибухонебезпечні сировини:

- впроваджено спеціальних процедур для роботи з вибухонебезпечними матеріалами;
- встановлено надійні систем вентиляції та контролю тиску у резервуарах;
- проведення регулярних перевірок та технічного обслуговування обладнання.

Також можна виділити такі небезпеки, як:

- небезпека виходу з ладу електромережі, так як потужності верстатів дуже великі, що може призвести до загорання кабелів, станків, виготовленого товару. Щоб цьому запобігти на підприємстві ТзОВ «Інтерфом-Захід» є електрики, які слідкують за напругою і загальним станом електромережі, також є автоматика, яка в момент перенавантаження вимикає подачу електроенергії;
- небезпека також полягає в тому, що на території виробництва пересуваються невеликі вантажні автомобілі (кари), які можуть своїми підйомним механізмом зачепити працівників, резервуари з хімією, товари і т.д. Для того, щоб небезпека була мінімальною на таку відповідальну роботу беруть тільки професіоналів, а також кожного дня перевіряють їх алкотестером.

Актуальність проблеми забезпечення безпеки населення, працівників і територій, зумовлена тенденціями зростання втрат людей і шкоди територіям, що спричиняються небезпечними природними явищами, промисловими аваріями і катастрофами. Ризики надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру невпинно зростають. Забезпечення безпеки та захисту населення і працівників хімічних підприємств в Україні, об'єктів економіки і національного надбання держави від негативних наслідків надзвичайних ситуацій повинно розглядатися як невід'ємна частина державної політики національної безпеки і державного будівництва, як одна з найважливіших функцій центральних органів виконавчої влади, Ради міністрів Автономної

республіки Крим, місцевих державних адміністрацій, виконавчих органів рад [17].

Висновки до розділу 4

В розділі 4 описано стан охорони праці на ТзОВ «Інтерфом-Захід»; розглянуто стійкість роботи суб'єкта господарювання під час надзвичайних ситуацій.

ТзОВ «Інтерфом-Захід» – це хімічне підприємство, яке має дуже високі ризики різного виду небезпек. Розглянуто такі види небезпек: пожежна небезпека, виробнича, електромеханічна, небезпека пов'язана з хімічними і вибухонебезпечними речовинами. ТзОВ «Інтерфом-Захід» робить все можливе і визначене законодавством для того, щоб нічого не загрозувало екології, життю і здоров'ю працівникам і населенню. Потрібно Задля максимальної безпеки системно і регулярно виконувати правила і рекомендації експертів і законодавства, також повинно бути присутні аналіз і прогнозування усіх категорій небезпек. Лише усі пункти в сукупності можуть дати хороший результат і забезпечити безперервну і безпечну роботу.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

1. Подано характеристику ринкової кон'юнктури. Ринкова кон'юнктура – це існуюча на ринку економічна ситуація і стан конкурентів. Визначено основні підходи щодо дослідження ринкової кон'юнктури діяльності підприємства, такі як:

- мікроекономічний підхід – його суть полягає в тому, що аналіз ринкової кон'юнктури проходить через мікроекономічні фактори;
- макроекономічний підхід – цей підхід аналізує загальний економічний стан країни, інфляцію і тощо;
- стратегічний підхід – розглядає важливість аналізу ринкової кон'юнктури для розробки стратегії підприємства;
- порівняльний аналіз індустрій – спеціалізується на порівнянні.

2. Проаналізовано сутність поняття «фінансової стабільності підприємства» та методики її визначення. Фінансова стабільність підприємства – це стан фінансової системи підприємства, за якого вона здатна виконувати належним чином основні функції і протистояти кризовим явищам.

Визначено ознаки фінансової стабільності підприємства такі, як:

- низький рівень підприємницького ризику;
- платоспроможність, вільне маневрування грошовими коштами;
- перевищення доходів над витратами;
- ефективне формування, розподіл і використання фінансових ресурсів;
- забезпеченість підприємства власним капіталом;
- оптимальне співвідношення між власним і позиковим;
- забезпеченість запасів і витрат стабільними джерелами фінансування.

3. Показано, що вплив ринкової кон'юнктури на фінансову стабільність підприємства дуже важливий, тому що в залежності, яка ситуація на ринку, такі відповідно в підприємства прибутки, попит і фінансовий стан.

Визначено, що ринкова кон'юнктура може впливати на фінансову стабільність (стійкість) наступним чином:

- зміною ціни на постачання сировини і змінною ціни на саму сировину;
- високою або низькою конкуренцією;
- валютним ризиком;
- величиною доступу до фінансування;
- заборгованістю клієнтів;
- політичними і фінансовими змінами в державі;
- інноваційністю і розвитком в даній сфері.

4. Подано організаційно-економічну структуру ТзОВ «Інтерфом-Захід», розглянуто і проаналізовано основних конкурентів. Аналіз показав, що з чотирьох найближчих підприємств даного типу, ТзОВ «Інтерфом-Захід» є найстабільнішим з різних причин, таких як: війна в Україні, велика клієнтська база, товар високої якості, висококваліфіковані працівники.

5. Проведено вертикальний і горизонтальний аналіз ТзОВ «Інтерфом-Захід», розраховано коефіцієнт мобільності активів. Фінансовий стан, на хорошому рівні, великих заборгованостей немає, а активи щороку зростають. Фінансова маневреність кожного року збільшується, але порівняно з 2018 знизилася більш, ніж вдвічі. Необоротні активи в 2022 році найвищі за весь період аналізу і становлять 20441 тис.грн. З 2019 по 2021 роки цей показник зменшувався з 15155 тис.грн до 11811 тис.грн відповідно. Оборотні активи у 2019 році скоротилися до 38036 тис.грн, а в 2022 році зросли до 96288 тис.грн. Власний капітал з 2019 року по 2021 рік був в діапазоні 34850 тис.грн до 19606 тис.грн, а в 2022 році різко збільшився до 81862 тис.грн. Довгострокові зобов'язання і забезпечення були найбільшими в 2021 році 38465 тис.грн, а в 2022 році вони дорівнюють нулю. Поточні зобов'язання і забезпечення в 2018 році були 56695 тис.грн і далі поступово скорочувалися, але в 2022 році зросли до 34867 тис.грн.

6. Досліджено розрахунки для визначення ліквідності і можна зробити один чіткий висновок, що найліквідніші активи завжди менші за термінові пасиви, що є негативним фактором. Але далі по розрахункам все позитивно, а саме: активи, що швидко реалізуються більші, ніж короткострокові пасиви, активи, що повільно реалізуються більші, ніж довгострокові пасиви, а активи, що важко реалізуються менші за постійні пасиви.

Щодо рентабельності, можна зробити висновок, що рентабельність активів стрімко зменшувалася від 0,35 до 0,15, але в 2022 році цей показник піднявся до 0,20, що є безумовно хорошою тенденцією. Рентабельність власного капіталу демонструє різке скорочення з 3,2 в 2018 році до 0,3 в 2022 році, це негативний показник, винною такого явища можуть бути корона вірус і війна в Україні. Рентабельність продажу і рентабельність продукції на підприємстві коливаються в межах (0,09-1,4),(0,045-0,13) відповідно, а в 2022 році ці показники найбільші за час аналізу. Період окупності капіталу за останні 2 роки суттєво знизився з 8,2 до 5,1, що є добре для підприємства. Тому що цей коефіцієнт вказує за який період кошти, що інвестовані в активи будуть компенсовані чистим прибутком. А період окупності власного капіталу в 2021-2022 роках піднявся до 3,6. Чим нижче цей показник, тим краще, тому що він вказує за який період власний капітал буде компенсований чистим прибутком.

За даними зроблених розрахунків можна сказати, що реальна вартість основних засобів з 2020 року поступово зменшується, з 0.26 в 2020 році до 0.17 в 2022 році, також можемо сказати, що технічний стан досліджуваного нами підприємства з року в рік погіршується. Коефіцієнт зносу з 2019 року стрімко зростає(0,29-0.58), а коефіцієнт придатності стрімко знижується (0.7-0.47). Причиною є застаріле обладнання, строк корисного використання якого зменшується. Спостерігається зменшення показника коефіцієнта придатності основних засобів. Значення даного показника залежить від темпів оновлення основних засобів.

7. Розглянуто план удосконалення і проведено проектно-рекомендаційні вказівки для ТзОВ «Інтерфом-Захід». Для даного підприємства були запропоновані такі кроки для покращення роботи:

- збільшення ринку збуту;
- збільшення виробництва і обсягів виробництва;
- додати більше інноваційності у виробничий процес;
- покращувати якість продукції;
- удосконалити роботу з митними питаннями для зручності і швидкості.

8. Було проведено два ґрунтовні проектно-рекомендаційних моделювання.

В першому розглянуто можливі замовлення і прибутки на наступний рік, ці розрахунки проводилися за допомогою програми Excel і формули передбачення. За основу розрахунку були взяті травень 2022 – вересень 2023 і всі зароблені кошти за цей період.

В другому дослідженні зроблено моделювання за допомогою програми Excel та розв'язувача «Пошук рішень», яке мало на меті визначити, як використати всю сировину із запасів ТзОВ «Інтерфом-Захід» так, щоб не було залишків і був максимальний прибуток.

9. ТзОВ «Інтерфом-Захід» – це хімічне підприємство, яке має дуже високі ризики різного виду небезпек. Розглянуто такі види небезпек: пожежна небезпека, виробнича, електромеханічна, небезпека пов'язана з хімічними і вибухонебезпечними речовинами. ТзОВ «Інтерфом-Захід» робить все можливе і визначене законодавством для того, щоб нічого не загрожувало екології, життю і здоров'ю працівникам і населенню.

10. ТзОВ «Інтерфом-Захід» є одним з найуспішніших підприємств даного типу на сході Європи. Воно розширюється, удосконалюється і розвивається, попри важкі часи в Україні і в світі загалом. ТзОВ «Інтерфом-Захід» є фінансово стабільним і в більшості рухається тільки вперед.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Амортизаційні відрахування на підприємстві. Освіта.ua. 2011. URL:https://osvita.ua/vnz/reports/econom_pidpr/18227
2. Аналіз діяльності підприємства. Освіта.ua. 2011. URL:https://osvita.ua/vnz/reports/econom_pidpr/22218/
3. Ареф'єва О.В., Андрієнко М.М., Кравченко О.Р. Управління фінансовим потенціалом підприємства. Економіка і суспільство. 2018. №18. С. 254.
4. Ареф'єва О.В. Економічна стійкість підприємства: сутність, складові та заходи з її забезпечення. Актуальні проблеми економіки. 2008. №8 (86). С. 83-90.
5. Безугла Т.В. «Економічна стійкість» та «фінансова стійкість». Молодий вчений. 2014. №3 (06). С.32-34.
6. Вовченко О.С., Єгоричева С.Б. Фінансова стабільність банків в умовах динамічного макроекономічного середовища: монографія. Полтава: ПУЕТ. 2021. С. 233.
7. Вознюк А.О. Оцінка фінансового стану підприємства як необхідна складова його економічного розвитку. Всеукраїнський науково-виробничий журнал. 2012. №11. С.101-105.
8. Гапак Н.М., Капштан С.А. Особливості визначення фінансової стійкості підприємства. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Економіка. 2014. Випуск 1. С. 191-196.
9. Глазунов В.Н. Аналіз фінансового стану підприємства. Фінанси. 2007. №2. С.26- 29.
10. Глазунов В.Н. Аналіз фінансового стану підприємства. Фінанси. 2007. №2. С.26- 29.
11. Рекова Н.Ю. Вплив ринкової кон'юнктури на економічну поведінку суб'єктів господарських відносин. Державний Донбаський Вісник. 2009. №3

- (17). С. 199. URL: http://www.dgma.donetsk.ua/science_public/ddma/2009-3-17.pdf#page=90
12. Закон України про охорону праці. URL: Закон України «Про охорону праці» від 14.10.1992 №2694-12.
13. Короткі відомості про пінополіуретан. Вікіпедія. 2022. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Пінополіуретан>
14. Котляр М.Л. Оцінка фінансової стійкості підприємства на базі аналітичних коефіцієнтів. Фінанси України. 2013. №1. С. 113-117.
15. Лопатюк Р.І. Теоретичні аспекти інвестиційного забезпечення підприємств. №4. 2013. С. 26-29. URL: http://dspace.udpu.org.ua:8080/jspui/bitstream/6789/210/1/Teoretychni%20aspekty%20invest_ytsiinoho%20zabezpechennia%20pidpriumstv%20ahhrarnoi%20sfery.pdf
16. Марцин В.С. Надійність, платоспроможність та фінансова стійкість – основні складові оцінки фінансового стану підприємства. Економіка, фінанси, право. 2014. №7. С. 26-28.
17. Стручок В.С. Безпека в надзвичайних ситуаціях. Методичний посібник для здобувачів освітнього ступеня «магістр» всіх спеціальностей денної та заочної (дистанційної) форм навчання. Тернопіль: ФОП Паляниця В. А., 2022. С. 156. URL: <https://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/39196>
18. Нонік В.В., Полчанов А.Ю. Фінансовий потенціал, як економічна категорія. Інвестиції: практика та досвід. 2017. №17. С. 5-9.
19. Олексів І.Б., Фещур Р.В. «Проблеми аналізу та оцінки фінансового стану підприємства» Журнал «Економічний вісник» Випуск 68. 2011. С.256-263.
20. Щербак В.В. Методологія дослідження кон'юнктури товарного ринку. 2017. С. 1-6. URL: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2017/2_02_uk/8.pdf
21. Офіційний сайт Youcontrol. URL: <https://youcontrol.com.ua/>
22. Офіційний сайт ТзОВ «Інтерфом-М». Місто Марганець. URL: <https://interfoam-zapad.business-guide.com.ua/>

23. Офіційний сайт ТЗОВ «Інтерфом-Захід». Місто Хоростків. URL: <https://interfoam-zapad.business-guide.com.ua/>
24. Галагань Ю.В. Роль і потенціал національного підприємництва у сприянні фінансової стабільності країни. Матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції «Формування механізму зміцнення конкурентних позицій національних економічних систем у глобальному, регіональному та локальному вимірах». ФОП Паляниця В.А. 2023. С. 59–60.
25. Саух І.В. Стратегічний аналіз фінансового потенціалу підприємств: теорія, методологія, організація: монографія. Житомир. Вид-во ЖДУ ім. І. Франка. 2017. С. 110.
26. Химич І.Г. Світова пандемія: час для прокрастинації чи активних дій переосмислення життя. Перспективи розвитку сучасної науки та освіти (частина I): матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції м. Львів. Львівський науковий форум. 2020. С. 54-55. URL: <https://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/32124>
27. Стратегічне управління підприємством. URL: https://pidru4niki.com/13500826/menedzhment/strategichne_upravlinnya_pidpriyemstvom
28. Офіційний сайт ТЗОВ «Інтерфом-Дніпро». Місто Синельникове. URL: https://zvitnist.com/33076092_TOVARYSTVO_Z_OBMEZHENOOU_VDPOVDAL_NSTU_INTERFOMDNI
29. Тігова Т.М., Селіверстова Л.С., Процюк Т.Б. Аналіз фінансової звітності. Навч. посібник. К. Центр навчальної літератури. 2016. С. 268.
30. Ткаченко Є.Ю., Фатюха В.В., Яришко О.В. Фінансова стійкість підприємства: сутність та основи управління. Інфраструктура ринку. 2021. Випуск 56. С 129-134.
31. Ткаченко Н.В. Фінансова стійкість страхових компаній: теоретичні підходи. Фінанси України. 2009. №6. С 104-122.

32. Офіційний сайт ТЗОВ «ІНТЕРФОМ». Місто Обухів. URL: <https://opendatabot.ua/c/24593200>
33. Маркович І.Б. Фінансова гнучкість підприємства, як обов'язкова умова його стратегічної стійкості. Матеріали II науково-практичної конференції «Теоретичні та прикладні аспекти розвитку економіки». ТНТУ. 2012. С. 36-38. URL: <https://elartu.tntu.edu.ua/handle/123456789/8300>
34. Химич І.Г. Фінансова стабільність підприємства. Матеріали II науково-практичної конференції «Теоретичні та прикладні аспекти розвитку економіки». ТНТУ. 2012. С. 58-60. URL: <https://elartu.tntu.edu.ua/handle/123456789/8313>
35. Фінансові основи підприємства. URL: http://www.big-lib.com/book/38_Finansovi_osnovi_pidpriemnictva
36. Чепка В.В., Матяш О.К. Фінансова стійкість підприємства: сутність та фактори впливу. Економіка і суспільство. 2017. Вип. 12. С 649-655.
37. Химич І.Г. Фінансова стратегія, як елемент фінансової стабільності підприємства. Галицький економічний вісник. 2013. №4 (43). С.158-164. URL: <https://elartu.tntu.edu.ua/handle/123456789/5255>
38. Химич І.Г., Тимошик Н.С. Бізнес-аналіз: стратегія діяльності в умовах війни. II Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні тенденції в бізнесі та менеджменті: теорія і практика»: Зб. тез доповідей. Одеса: ОНМУ. 2022. С. 86-89. URL: <https://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/39066>
39. Тимошик Н.С. Механізм зменшення фінансових ризиків. Матеріали II науково-практичної конференції «Теоретичні та прикладні аспекти розвитку економіки». ТНТУ. 2012. С. 57-58. URL: <https://elartu.tntu.edu.ua/handle/123456789/8312>
40. Джерелейко М.В. Кон'юнктура ринку та її дослідження. Матеріали IX Регіональної науково-практичної Інтернет-конференції молодих вчених та студентів «Маркетингові технології підприємств в сучасному науково-

технічному середовищі». ТНТУ. 2018. С. 26–27. URL:

<https://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/26195>

41. Федорович Р.В., Семенюк С.Б. Маркетинговий аналіз кон'юнктури ринку. Галицький економічний вісник. 2009. №2. С. 47-52.

42. Шуміло О.С., Савченко К.В. Взаємозв'язок категорії «Фінансова безпека підприємства» і «фінансова стійкість підприємства». Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. 2017. Вип. 2-2(08). С. 38-42.

43. Роганова Г.О., Кравченко І.В. Оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства на прикладі кондитерської фабрики ПАТ «Ласосці». Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. 2020.

44. Роганова Г.О. Аналіз і прогнозування фінансової стійкості підприємства. Галицький економічний вісник. ТНТУ. 2021. Том 71. № 4. С. 59–68. URL: <https://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/36288>

45. Машлій Г., Подоляк Н. Фінансовий стан як ключова складова інвестиційної привабливості підприємства. URL: <https://elartu.tntu.edu.ua/handle/123456789/2974>

46. Фігуш П.В., Маркович І.Б. Фактори впливу на фінансову стійкість підприємства. Міжнародна науково-практична конференція молодих учених та студентів «Актуальні задачі сучасних технологій». 2012. URL: <https://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/26077>

47. Мельник О.М. Фінансова стійкість підприємства в сучасній економіці О. М. Мельник; Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Сер. Економічна. 2010. № 691. С. 188-192.

48. Усатюк К.К. Фінансова стійкість підприємства. Науковий вісник НЛТУ України. 2011. С. 196-200.

49. Река З.В. Звітність підприємства: організація та методика формування (на прикладі ПрАТ «Тернопільський молокозавод»). ТНТУ. 2018. С. 12. URL: <https://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/26930>

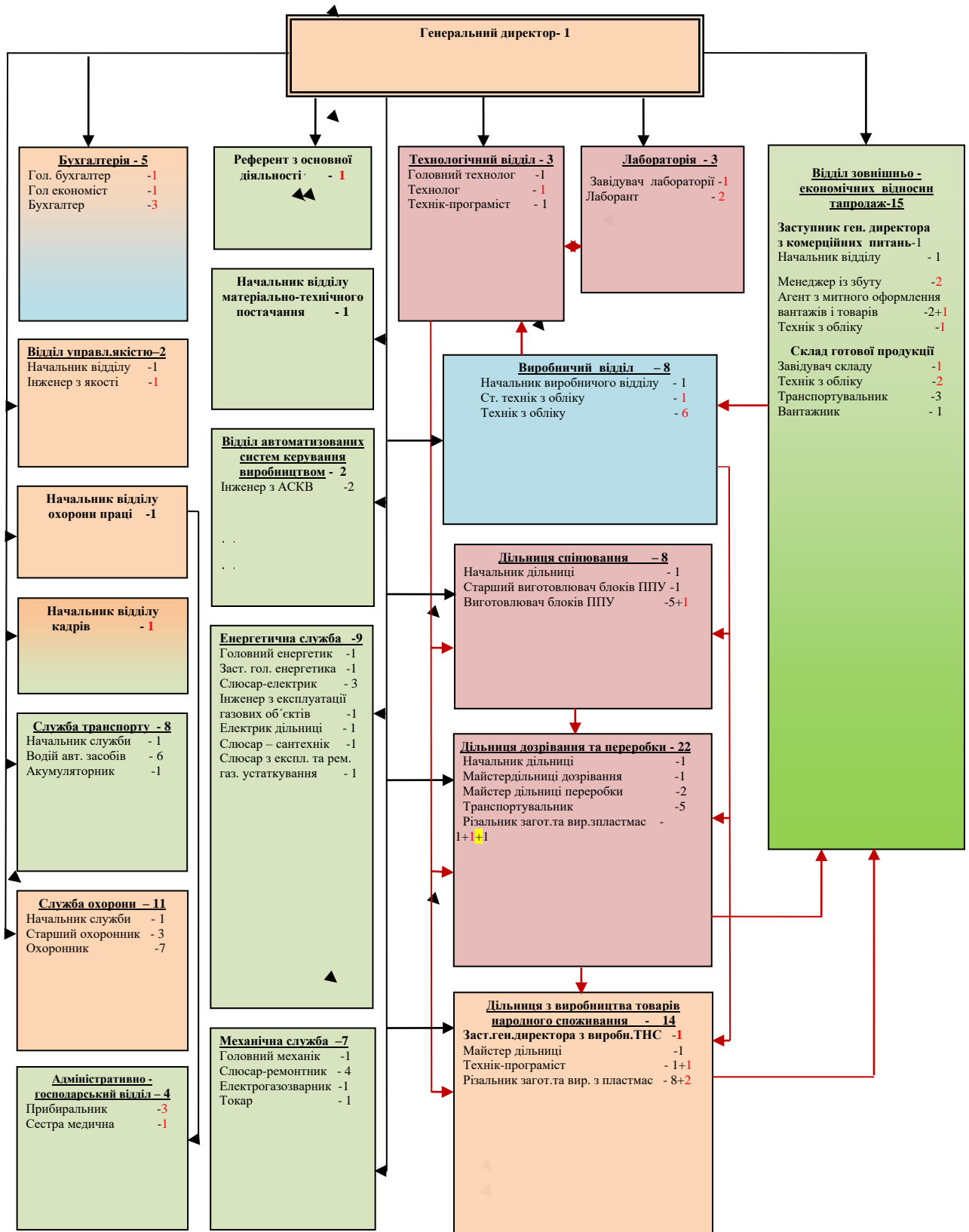
50. Панухник О.В., Чайковський В.В. Оцінка майнового стану підприємства. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Формування механізму зміцнення конкурентних позицій національних економічних систем у глобальному, регіональному та локальному вимірах». 2016. С. 111-112. URL: <https://elartu.tntu.edu.ua/handle/123456789/18084>

ДОДАТКИ

Додаток А

Додаток Б

ПОЗНАЧЕННЯ

	- Контроль і організація		- Основне виробництво		- Аналіз
	- Облік		- Обслуговування і забезпечення		- Реалізація

